

**БАНКА ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА, АКЦИОНАРСКО
ДРУШТВО, БЕОГРАД**

1921

**ГОДИШЊА ОБЈАВА ПОДАТАКА И ИНФОРМАЦИЈА
БАНКАРСКЕ ГРУПЕ СА СТАЊЕМ НА ДАН 31.12.2022.**

Шифра документа

A0022-3-1188/12.11.1. ИО
VI-164/12.11.1.

Датум

24.05.2023.

САДРЖАЈ

1. УВОД	3
1.1. Основни подаци о пословном имену и седишту	3
2. СТРАТЕГИЈА И ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА	3
2.1. Стратегија за управљање ризицима	3
2.2. Политика управљања ризицима и систем за управљање ризицима	4
2.3. Организација, надлежности и одговорности	6
2.3.1. Надлежности и одговорности	7
2.4. Врсте и дефиниције ризика	9
2.4.1. Кредитни ризик и ризик концентрације	9
2.4.2. Ризик ликвидности	12
2.4.3. Каматни ризик	14
2.4.4. Девизни ризик	16
2.4.5. Оперативни ризик	17
3. КАПИТАЛ	18
4. КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈИ И ПОСЛОВАЊЕ ГРУПЕ	31
5. АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА	31
6. ПРОЦЕС ИНТЕРНЕ ПРОЦЕНЕ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА	33
7. ЗАШТИТНИ СЛОЈЕВИ КАПИТАЛА	35
8. ИЗЛОЖЕНОСТ РИЗИЦИМА И ПРИСТУПИ ЗА МЕРЕЊЕ И ПРОЦЕНУ РИЗИКА	37
8.1. Кредитни ризик	37
8.1.1. Квалитативне информације	37
8.1.2. Квантитативне информације	39
8.1.3. Технике ублажавања кредитног ризика	45
8.2. Ризик ликвидности	46
8.3. Каматни ризик	46
8.4. Девизни ризик	47
8.5. Оперативни ризик	48
9. ПОКАЗАТЕЉ ЛЕВЕРИЏА	48
10. ИЗЛОЖЕНОСТИ ПО ОСНОВУ ВЛАСНИЧКИХ УЛАГАЊА У БАНКАРСКОЈ КЊИЗИ	48

1. УВОД

У складу са начелима стуба III Базелског споразума, који се односе на финансијску дисциплину и транспарентност пословања, и регулаторним захтевима, који се односе на обавезу објављивања одређених података из пословања банака, дефинисаних Законом о банкама („Службени гласник РС“, бр.107/2005, 91/2010 и 14/2015) и Одлуком о објављивању података и информација банке („Службени гласник РС“, бр. 125/2014, 4/2015 и 103/2016) и Процедуром о објављивању података и информација у Банци Поштанска штедионица, акционарско друштво., Београд, сачињен је извештај Годишња објава података и информација банкарске Групе на дан 31.12.2022. године.

Објављивање података и информација се односи на консолидоване податке на нивоу банкарске Групе (у даљем тексту: Група).

Извештај Годишња објава података и информација банкарске Групе на дан 31.12.2022. године се јавно објављује на интернет домену Банке (www.posted.co.rs).

У наставку се презентују подаци и информације за период 1.1.2022.-31.12.2022. године.

1.1. Основни подаци о пословном имену и седишту

Групу чине:

- Банка Поштанска штедионица, акционарско друштво, Београд – као матична банка;
- Банка Поштанска Штедионица, акционарско друштво, Бања Лука – као подређена банка.

Група обавља послове на принципима ликвидности, солвентности, рентабилности и сигурности. Услови и начин обављања послова уређени су актима на нивоу Групе и појединачним актима, који су складу са законима и подзаконским прописима.

Седиште матичне банке је у Београду, у Улици Краљице Марије бр. 3, а организациона структура доступна је на званичној веб страници Банке <http://www.posted.co.rs/>.

Седиште подређене банке је у Бања Луци, у Улици Јеврејска бр. 69, Република Српска, БиХ, а организациона структура доступна је на званичној веб страници Банке <https://www.bpsbl.com/>.

2. СТРАТЕГИЈА И ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

2.1. Стратегија за управљање ризицима

Основни циљеви управљања ризицима на нивоу Групе, укључујући управљање лошом активом и управљање кредитно-девизним ризиком, усмерени су на остваривање оптималног приноса на капитал и позитивних финансијских ефеката пословања а исти су компатибилни са циљевима укупног пословања Групе.

Стратегијом за управљање ризицима на нивоу Групе, постављени су и циљеви у оквиру система управљања ризицима:

- ❖ одговарајући ниво, структура и диверсификација ризика;
- ❖ идентификација, мерење и контрола ризика;
- ❖ минимизирање лоше активе и негативних ефеката на капитал;
- ❖ одржавање нивоа капитала довољног за покриће ризика.

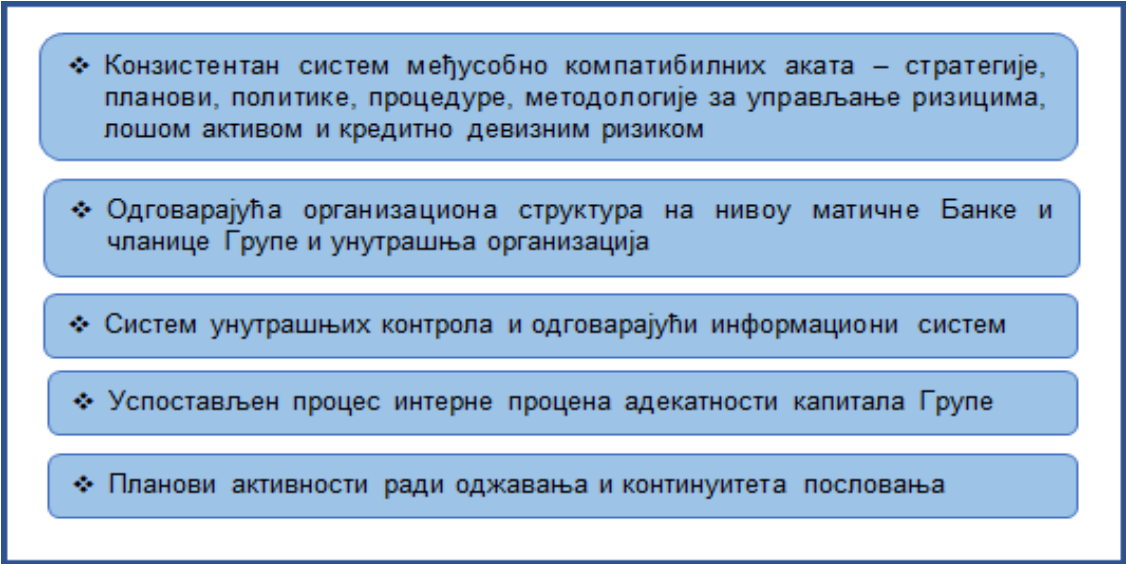
2.2. Политика управљања ризицима и систем за управљање ризицима

Процес управљања ризицима конципиран је тако да обезбеди реализацију оперативних и стратешких циљева Групе и свођење ризика у оквиру који су прихватљиви за све заинтересоване стране: власнике капитала, регулатора, кредиторе, клијенте и саму Групу.

Упоредо са процесом управљања ризицима, односно као његов саставни део одвија се процес управљања капиталом као и процес интерне процене адекватности капитала на нивоу Групе.

Интерактивност ових процеса обезбеђује да преузети ниво ризика буде усклађен са обимом и структуром капитала. Група одлучује о преузимању ризика у мери у којој матична банка и подређена банка могу бити заштићени капиталом, а истовремено Група управља капиталом тако да његов ниво и структура увек буде у одговарајућој сразмери са нивоом и структуром постојећих и очекиваних ризика на нивоу Групе.

Сви принципи и правила за управљање ризицима на нивоу Групе интегрисани су у јединствен систем за управљање ризицима који је усклађен са величином, организационом структуром, природом, обимом, сложености пословних активности и ризичним профилем Групе који подразумева следеће:

-
- ❖ Конзистентан систем међусобно компатибилних аката – стратегије, планови, политике, процедуре, методологије за управљање ризицима, лошом активом и кредитно девизним ризиком
 - ❖ Одговарајућа организациона структура на нивоу матичне Банке и чланице Групе и унутрашња организација
 - ❖ Систем унутрашњих контрола и одговарајући информациони систем
 - ❖ Успостављен процес интерне процена адекватности капитала Групе
 - ❖ Планови активности ради оджавања и континуитета пословања

Основни принципи функционисања система за управљање ризицима Групе су:

- ❖ целовитост система, што подразумева обезбеђивање управљања ризицима свих врста, на свим нивоима извршавања пословних активности и на свим нивоима одлучивања;
- ❖ флексибилност система у смислу сталног унапређења и развоја;
- ❖ процена способности за преузимање ризика, контролу и мерење ризика и процену усклађености са нивоом капитала;
- ❖ дефинисање надлежности, компетенција, благовремено и ефикасно извештавање.

Стратегијом за управљање ризицима на нивоу Групе уређена су основна начела за преузимање ризика и начела за управљање ризицима, као и начела за управљање лошом активом.

Основна начела за преузимање ризика:

- ❖ принцип опреза при преузимању ризика, уз стално праћење и контролу изложености одређеним врстама ризика и поштовање успостављеног система лимита;
- ❖ успостављање јасних правила за управљање појединачним врстама ризика, са

пратећим процедурама за управљање сваком појединачном врстом ризика са јасно дефинисаним циљевима;

- ❖ прикупљање потпуних, правовремених и тачних података важних за управљање ризиком и обезбеђивање одговарајућих техничких и информационих извора за складиштење и обраду података;
- ❖ коришћење бројних метода за идентификовање, мерење и ублажавање ризика;
- ❖ доношење пословних одлука на основу анализе параметара ризика, ради благовременог откривања промена у профилу ризика.

Основна начела за управљање ризицима:

- ❖ континуирани рад на идентификовању, мерењу, процени и контроли ризика;
- ❖ одржавање унутрашње организације или организационе структуре са јасно дефинисаном поделом послова и дужности запослених који спречавају сукоб интереса;
- ❖ упознавање запослених са њиховим пословима и задацима и континуирано укључивање запослених на свим нивоима у процес управљања ризицима, што значи да запослени на свим нивоима поседују основно знање и разумеју ризике из домена личне одговорности и поступају у складу са интерним прописима;
- ❖ адекватна комуникација, проток информација и сарадња на свим организационим нивоима, као предуслов за имплементацију Стратегије за управљање ризицима;
- ❖ свеобухватност система управљања ризицима, при чему управљање ризицима треба да обухвати све пословне активности и све ризике којима је Група изложена у свом пословању;
- ❖ развој система управљања ризицима као стратешког опредељења, управљање ризицима ће се стално побољшавати и усклађивати са пословним активностима Групе, променама спољних и интерних прописа;
- ❖ обавезно праћење промена у износу капитала и активног управљања капиталом са нагласком на испуњењу обавезе да износ капитала мора бити довољан за покриће свих ризика;
- ❖ управљање ризицима део је пословне културе, а свест о значају управљања ризицима присутна је на свим нивоима организационе структуре Групе.

Матична банка и подређена банка предузимају планиране активности у области управљања лошом активом, са сталним задатком да одрже учешће лоше активе на прихватљивом нивоу и са основним циљем да се ово учешће смањује. Ове активности усмерене су првенствено на реструктурирање проблематичних потраживања или њихову принудну наплату, а ако је потребно, укључују и друге моделе за смањење учешћа лоше активе.

Основна начела управљања лошом активом:

- ❖ органи управљања Групе имају кључну улогу у процесу управљања лошом активом;
- ❖ јасно дефинисање изложености које се сматрају лошом активом;
- ❖ независност функције управљања лошом активом;
- ❖ компетентност функције управљања лошом активом;
- ❖ извештавање о процесу и ефектима управљања лошом активом;
- ❖ процес управљања лошом активом предмет је независне оцене од стране унутрашње ревизије.

На нивоу Групе се успоставља документован процес управљања ризицима, који је интегрисан у све пословне процесе, укључујући и процес управљања лошом активом, који се може проценити и контролисати на одговарајући начин.

Процес управљања ризицима на нивоу Групе.

- **Идентификација, мерење и процењивање ризика**

На нивоу Групе се континуирано идентификују ризици којима је изложена или може да буде изложена у свом пословању и анализирају узроци изложености ризицима и редовно, квантитативним и/или квалитативним методама се мере и процењују ризици који су идентификовани. У оквиру овог процеса Група идентификује и процењује корелацију ризика.

- **Ублажавање ризика**

Процес управљања ризицима на нивоу Групе подразумева предузимање одговарајућих мера за ублажавање ризика који су идентификовани у пословним активностима. У складу са својим ризичним профилем Група примењује различите мере за сваку врсту ризика које генерално подразумевају:

- ❖ Технике за ублажавање ризика;
- ❖ Трансфер ризика.

- **Праћење, контрола и извештавање о ризицима**

На нивоу Групе успоставља се систем редовног праћења, контроле и извештавања о ризицима у складу са ризичним профилем, као и у складу са учесталом промена у пословном окружењу. Основни механизми за праћење и контролу ризика су систем лимита и стрес тестирање.

Планови поступања у измењеним околностима

У циљу припреме за адекватно поступање у ситуацијама значајне промене услова пословања и/или пословања Групе, припремају се одговарајући планови:

- ❖ План континуитета пословања;
- ❖ План опоравка активности у случају катастрофа;
- ❖ Плана пословања у случају настанка непредвиђених догађаја – Криза ликвидности;
- ❖ План опоравка – у случају знатног погоршања финансијског стања.

2.3. Организација, надлежности и одговорности у процесу управљања ризицима на нивоу Групе

У процесу управљања ризицима учествују:

1. **Органи матичне банке:** Управни одбор, Одбор за праћење пословања (Одбор за ревизију), Извршни одбор, Одбор за управљање активом и пасивом, Одбор за управљање ризицима, Одбор за ликвид, Одбор за управљање оперативним ризиком, Одбор за управљање информационом системом Банке, Кредитни одбор и Кредитни пододбори.

Организациони делови матичне банке: Организациони делови за преузимање ризика, за подршку управљању ризицима, за управљање ризицима, за независно сагледавање и контролу ризика (ближе дефинисано појединачним политикама и процедурама матичне банке).

Надлежности и одговорности органа и организационих делова матичне банке у процесу управљања ризицима, ближе су дефинисане Статутом, Стратегијом управљања ризицима, појединачним политикама и процедурама за управљање ризицима уз уважавање законских одредби и регулаторних прописа.

2. **Органи и организациони делови у подређеној банци**

Подређена банка има своје органе и организационе делове, а надлежности и одговорности ближе су дефинисане интерним актима, уз уважавање локалних законских одредби, регулаторних прописа, аката банкарске групе и појединачних аката матичне банке.

2.3.1. Надлежности и одговорности

Надлежности и одговорности појединих Органа и организационих делова Банке чије су активности од посебног значаја за обједињено управљање ризицима на нивоу Групе:

Управни одбор матичне банке

- ❖ Одговоран је за успостављање система управљања ризицима за матичну банку и Групу и за надзор над њим;
- ❖ Усваја стратегију и политике управљања ризицима и лошом активом, стратегију управљања капиталом и извештаје о управљању ризицима за матичну банку и Групу;
- ❖ Обезбеђује спровођење процеса интерне процене адекватности капитала на нивоу матичне банке и Групе;
- ❖ Прати усвајање и спровођење стратегија и политика, као и изложеност ризику на нивоу подређене банке.

Извршни одбор матичне банке

- ❖ Предлаже Управном одбору матичне банке и спроводи стратегију и политике за управљање ризицима и лошом активом и стратегију управљања капиталом за матичну банку и Групу;
- ❖ Извештава Управни одбор матичне банке о изложености матичне банке и Групе ризицима и спроведеном процесу интерне процене адекватности капитала;
- ❖ Усваја процедуре за идентификовање, мерење и процену и управљање ризицима и лошом активом и обезбеђује њихову примену за матичну банку и Групу;
- ❖ Контролише рад надлежних организационих делова матичне банке који прате:
 - усвајање и примену стратегија и политика на нивоу подређене банке,
 - процес интерне процене адекватности капитала на нивоу подређене банке,
 - усвајање и примене процедура за управљање појединачним ризицима којима је подређена банка изложена;
- ❖ Извештава Управни одбор матичне банке о усвајању и спровођењу стратегија и политика на нивоу матичне банке и Групе, као и о њиховој изложености ризику.
- ❖ Додатно, Извршни одбор матичне банке може по потреби да прати пословање подређене банке:
 - преко редовних и ванредних извештаја које му доставља сама подређена банка;
 - кроз учешће у органима управљања и одборима у подређеној банци.

Одбор за праћење пословања матичне банке (Одбор за ревизију)

Помаже Управном одбору матичне банке у надзору над радом Извршног одбора матичне банке, организационих делова у матичној банци и подређеној банци, и анализира и надзире примену и адекватно спровођење усвојених стратегија и политика за управљање ризицима и спровођење система унутрашњих контрола на нивоу матичне банке и Групе и разматра извештаје унутрашње и спољне ревизије на нивоу матичне банке и Групе.

Одбор за управљање активом и пасивом матичне банке

Прати изложеност ризицима који произилазе из структуре билансних обавеза и потраживања и ванбилансних ставки и по потреби предлаже мере за управљање девизним ризиком, каматним ризиком и ризиком ликвидности на нивоу матичне банке и Групе.

Одбор за управљање ризицима матичне банке

Одговоран је за праћење изложености према свим ризицима којима може бити изложена матична банка и Група, и по потреби предлаже мере за управљање тим ризицима.

Одбор за ликвидност матичне банке

Одговоран је за спровођење политике управљања ликвидношћу, као и планирање прилива и одлива новчаних средстава на нивоу матичне банке и Групе. Такође, прати усклађеност структуре извора и пласмана средстава, и прати показатеље ликвидности.

Организациони део за управљање ризицима матичне банке

Своје оперативно пословање обавља кроз две службе:

- ❖ **Организациони део за управљање кредитним ризицима матичне банке** је задужен за управљање кредитним ризицима, ризиком концентрација, резидуалним ризиком и ризиком земље на нивоу матичне банке и Групе и анализира, прати и извештава о изложености подређене банке наведеним ризицима. Додатно, овај организациони део је задужен за процес интерне процене адекватности капитала на нивоу матичне банке и Групе у домену кредитних ризика, ризика концентрације и резидуалног ризика;
- ❖ **Организациони део за управљање ризиком ликвидности, оперативним и тржишним ризицима матичне банке** је задужен за управљање ризиком ликвидности, оперативним ризиком, тржишним и осталим ризицима на нивоу матичне банке и Групе, и анализира, прати и извештава о изложености подређене банке наведеним ризицима. Додатно, овај организациони део је задужен за процес интерне процене адекватности капитала на нивоу матичне банке и Групе у домену девизног ризика, каматног и оперативног ризика.

Организациони део за управљање лошом активом матичне банке

Задужен је за управљање лошом активом на нивоу матичне банке и Групе. Такође, учествује у дефинисању Стратегије и Политике у делу који се односи на систем управљања лошим пласманима и показатеље лоших пласмана.

Организациони део задужен за екстерно извештавање матичне банке

Задужен је за обрачун капитала и адекватности капитала на нивоу матичне банке и Групе, а у складу са регулаторним прописима. Такође, врши израду екстерних извештаја у складу са прописима којима се уређује извештавање банака и извештавање о адекватности капитала банке, на прописан начин и у дефинисаној форми и роковима.

Организациони део за управљање средствима матичне банке

Задужен је за:

- ❖ процес управљања средствима и ликвидношћу, као и активом и пасивом на нивоу матичне банке и Групе, такође, учествује и у управљању ризиком ликвидности, каматним ризиком и девизним ризиком матичне банке и Групе.

Организациони део за контролу усклађености пословања матичне банке

Задужена је за:

- ❖ управљање ризиком усклађености пословања (који посебно обухвата ризик од санкције регулаторног тела и финансијских губитака, као и репутациони ризик) на нивоу матичне банке и Групе и анализира, прати, и извештава о изложености подређене банке наведеном ризику;
- ❖ најмање једном годишње да идентификује и процењује главне ризике усклађености пословања и предлаже планове управљања тим ризицима, о чему саставља извештај који доставља Извршном одбору матичне банке и Одбору за праћење пословања матичне банке.

Организациони део за спречавање прања новца и финансирања тероризма матичне банке

Задужен је за:

- ❖ управљање ризиком од прања новца и финансирања тероризма на нивоу матичне банке и Групе, и анализира, прати и извештава о изложености подређене банке наведеном ризику;
- ❖ најмање једном годишње врши анализу и процену изложености матичне банке и Групе ризику од прања новца и финансирања тероризма.

Организациони део за унутрашњу ревизију матичне банке

Оцењује адекватност и поузданост система унутрашњих контрола и даје препоруке за унапређење постојећег система унутрашњих контрола на нивоу матичне банке и Групе. Анализира, прати и извештава о оцени адекватности и поузданости система унутрашњих контрола и датих препорука унутрашње ревизије подређене банке, за унапређење система унутрашњих контрола подређене банке.

2.4. Врсте и дефиниције ризика

Кључни ризици којима је Група изложена у свом пословању и у вези са којима обелодањује податке су: кредитни ризик, ризик концентрације, ризик ликвидности, каматни ризик, девизни ризик и оперативни ризик.

Сви наведени ризици, су контролно значајни у смислу неопходности праћења, мерења и контроле нивоа изложености, а само за материјално значајне ризике Група врши осигурање капиталне заштите пословања од утицаја тих ризика и утврђује ниво интерних капиталних захтева.

2.4.1. Кредитни ризик и ризик концентрације

Кредитни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед неизвршавања обавеза дужника према банци под уговореним условима, а банка му је изложена по основу позиција које се воде у банкарској књизи и књизи трговања.

Кредитни ризик обухвата и кредитно-девизни ризик и кредитни ризик индукован каматним ризиком:

Кредитно – девизни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски положај и кредитну способност дужника услед утицаја промене курса динара, што директно утиче на пораст кредитног ризика.

Кредитни ризик индукован каматним ризиком је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке услед неизвршења обавезе дужника и то по основу промене каматних стопа.

Непосредно повезан са кредитним ризиком је ризик концентрације и резидуални ризик.

Ризик концентрације је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке услед концентрације изложености банке према истом или сличном извору настанка ризика, односно истој или сличној врсти ризика и то према једном лицу или према групи повезаних лица, према једној врсти производа, грани, сектору и инструментима кредитне заштите, а банка му је изложена по основу позиција које се воде у банкарској књизи и књизи трговања.

Ризик концентрације односи се на:

- ❖ велике изложености, и то према једном лицу, према групи повезаних лица, у

- власничком или управљачком смислу;
- ❖ групе изложености, и то према привредном сектору, према привредној грани, према врсти производа, валути и сл.;
- ❖ инструменте обезбеђења и то на нивоу пружаоца заштите, на нивоу групе пружалаца заштите (повезана лица, припадност истом сектору, грани и сл.) на нивоу типа и врсте инструмента обезбеђења.

Резидуални ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке услед тога што су технике ублажавања кредитног ризика мање ефикасне него што се очекује, или њихова примена недовољно утиче на умањење ризика којима је банка изложена.

Циљ управљања кредитним ризиком на нивоу Групе је минимизирање могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед неизвршавања обавеза дужника.

Управљање кредитним ризиком је интегрални део система за управљање ризицима и базира се на успостављању кредитног процеса. Управљање кредитним ризиком подразумева следеће:

- ❖ објективну процену кредитне способности клијента;
- ❖ разврставање у одговарајуће категорије ризичности према регулаторним и интерним критеријумима;
- ❖ успостављање и одржавање одговарајућег квалитета кредитног портфолија, успостављање система лимита;
- ❖ успостављање индикатора раног упозорења пораста изложености кредитном ризику;
- ❖ формирање и одржавање оптималне структуре портфолија пласмана и инструмента обезбеђења;
- ❖ успостављање система за благовремену идентификацију потенцијално ризичних клијената;
- ❖ максималну заштиту портфолија пласмана применом одговарајућих техника за ублажавање кредитног ризика,
- ❖ континуирано унапређење система управљања кредитним ризиком.

Управљање кредитним ризиком и ризиком концентрације

Група управљају кредитним ризиком на нивоу појединачних потраживања, на нивоу појединачног дужника, на нивоу групе повезаних дужника, као и на нивоу свог целокупног портфолија потраживања.

Подређена банка интерним процедурама и методологијама кредитирања дефинише критеријуме за одобравање пласмана, измену услова коришћења и измирења обавеза по одобреним пласманима, репрограмирање и реструктурирање потраживања и др. а која су усклађена са критеријумима постављеним од стране Групе.

Мерење и процена кредитног ризика и ризика концентрације

Систем мерења и процене кредитног ризика одговара природи, обиму и сложености кредитне активности на нивоу Групе.

Квантификовање ризичности појединачних ставки (по пласману и клијенту) а затим и утврђивање укупног нивоа кредитног ризика врши се у складу са:

- ❖ регулаторним критеријумима;
- ❖ интерним критеријумима и моделима усклађеним са међународним финансиским стандардима и регулаторним оквиром.

Кредитни ризик се мери / процењује на више нивоа:

- ❖ на нивоу клијента реализује се утврђивањем његове кредитне способности и сходно

- томе класификовањем у одговарајућу категорију ризичности;
- ❖ на нивоу појединачног пласмана реализује се класификовањем конкретног пласмана у одговарајућу категорију ризичности (у зависности од кредитне способности клијента, уредности у измиривању обавеза и инструмената обезбеђења) и разврставањем у групу потраживања са сличним карактеристикама;
 - ❖ на нивоу портфолија пласмана може се реализовати на два начина, односно на основу нивоа обрачунате исправке вредности пласмана и резервисања за губитке по ванбилансним ставкама или утврђивањем висине капиталног захтева за покриће кредитног ризика.

Мерење ризика концентрације врши се израчунавањем одређених рација, односно упоређивањем односа одређених параметара. Параметри који су предмет рацио анализе су појединачна изложеност, групе изложености, капитал на нивоу Групе, портфолио пласмана, појединачни инструмент обезбеђења, портфолио инструмената обезбеђења.

Квантификовање концентрације изложености на различитим нивоима врши се:

- ❖ у складу са регулаторним критеријумима и то мерењем односа конкретног пласмана / портфолија пласмана (једног лица, повезаних лица) и капитала на нивоу Групе;
- ❖ у складу са критеријумима које је Група дефинисала интерним актима и то стављањем у однос одређеног сегмента бруто билансних пласмана и билансне активе.

Контролу ризика концентрације на нивоу Групе обезбеђује се успостављањем система лимита, мерењем евентуалних одступања од истих, као и утврђивањем толерантних зона одступања од лимита.

Такође, приликом увођења нових производа и поверавања активности трећим лицима сагледавају се импликације наведених активности на будућу изложеност кредитном ризику и ризику концентрације.

Извештавање о процесу управљања кредитним и ризиком концентрације

Извештавање о кредитном ризику и ризику концентрације на нивоу Групе обухвата систем екстерног и интерног извештавања о управљању кредитним ризиком.

Екстерно извештавање:

Екстерно извештавање спроводи се сходно захтевима Народне банке Србије у форми и динамици која је прописана и Међународним стандардима финансијског извештавања.

Извештаји се достављају Народној банци Србије.

Интерно извештавање:

Интерно извештавање спроводи се у складу са интерним актима у форми извештаја о изложености ризицима и према дефинисаној динамици. Извештај садржи минимум: укупну изложеност кредитном ризику, изложеност ризику концентрације, износ и структуру проблематичних потраживања (доспела потраживања, ризичне пласмане и кредите, покривеност колатералима, податке о интерном рејтингу, износ обрачунате исправке вредности, преглед искоришћености лимита према банкама и другим финансијским институцијама, преглед изложености према појединачним земљама...). Додатно, извештај садржи: интерни обрачун капиталних захтева (ICAAP), преглед великих изложености, преглед улагања.

Извештаји о управљању кредитним ризиком на нивоу Групе се достављају органима управљања матичне банке: Извршном одбору, Одбору за управљање ризицима, Одбору

за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбору за праћење пословања (Одбор за ревизију) и Управном одбору.

Технике ублажавања кредитног ризика и ризика концентрације

Акtima Групе дефинисани су инструменти обезбеђења који се прибављају при преузимању кредитног ризика, као и:

- ❖ технике ублажавања кредитног ризика које користи;
- ❖ начине прибављања инструмената обезбеђења;
- ❖ правила за признавање техника за ублажавање кредитног ризика које користи.

Уговорени инструменти обезбеђења не могу бити замена за могућност дужника да измири своје обавезе.

Избор инструмената обезбеђења (једног или њихове комбинације) у функцији је минимизирања кредитног ризика, а код сваког конкретног ангажовања одређен је:

- ❖ бонитетом клијента са јасно дефинисаним примарним изворима отплате;
- ❖ висином ангажовања у односу на финансијску ситуацију клијента, мерено категоријом укупних прихода и нето добитка, као и исказаним параметрима успешности пословања;
- ❖ финансијским ефектима конкретног посла – на бази пројекција новчаних токова;
- ❖ роком на који се Група ангажује, имајући у виду да дужи рок имплицира виши кредитни ризик.

Вредност инструмента обезбеђења мора бити довољна за наплату целокупног потраживања од дужника (главница, камата, накнада и други трошкови). Праћење вредности инструмената обезбеђења спроводи се редовно у поступку праћења изложености.

Ради ублажавања изложености ризику концентрације примењују се и следећи поступци:

- ❖ јасно дефинисање начина утврђивања повезаних лица;
- ❖ доследно придржавање критеријума повезаности;
- ❖ процена постојања потенцијалног ризика концентрације;
- ❖ поштовање дефинисаних лимита.

2.4.2. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед неспособности Групе да испуњава своје доспеле обавезе, а Група му је изложена по основу позиција које се воде у Банкарској књизи и Књизи трговања, и то због:

- ❖ повлачења постојећих извора финансирања, односно немогућности прибављања нових извора финансирања (ризик ликвидности извора средстава), или
- ❖ отежаног претварања имовине у ликвидна средства због поремећаја на тржишту (тржишни ризик ликвидности).

Циљ управљања ризиком ликвидности на нивоу Групе састоји се у томе да матична банка и подређена банка својом имовином и обавезама управљају на начин који им омогућава да у сваком тренутку испуне своје доспеле обавезе, као и да трајно испуњавају све своје обавезе, те да елиминишу могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал.

Ризик ликвидности представља могућност настанка диспропорције између прилива и одлива средстава и присутан је на више нивоа:

- ❖ укупна ликвидност Групе и то дугорочно и краткорочно,
- ❖ парцијална ликвидност и то у готовинском и безготовинском пословању, у динарском и девизном пословању и у значајним валутама.

➤ **Управљање ризиком ликвидности**

Управљање ризиком ликвидности обухвата:

- ❖ управљање пасивом што подразумева обезбеђење квалитетних извора средстава (капитал и депозити),
- ❖ управљање активом што подразумева ангажовања средстава у сигурне и профитабилне пласмане,
- ❖ успостављање и одржавање рочне усклађености извора средстава и пласмана,
- ❖ успостављање и одржавање валутне усклађености извора средстава и пласмана,
- ❖ успостављање и одржавање гранске и секторске дисперзије извора средстава и пласмана.

➤ **Мерење и процена ризика ликвидности**

За потребе мерења и праћења ризика ликвидности Групе успостављени су процеси:

- дневног планирања и праћења остварења планова свих прилива и одлива средстава, у локалној и свим значајним валутама;
- праћења стања и промена стања имовина и обавеза за период до њиховог доспећа по свим значајним валутама.

Мерење и процена ризика ликвидности спроводи се применом квантитативних и квалитативних техника.

Ризик ликвидности Група мери и процењује:

- ❖ израчунавањем показатеља ликвидности,
- ❖ праћењем нето токова готовине,
- ❖ праћењем индикатора раног упозорења пораста изложености ризику ликвидности,
- ❖ рацио анализом,
- ❖ *gap* анализом,
- ❖ анализом стрес сценарија.

Такође, приликом увођења нових производа и поверавања активности трећим лицима сагледавају се импликације наведених активности на будућу изложеност ризику ликвидности.

➤ **Извештавање о процесу управљања ризиком ликвидности**

❖ **Екстерно извештавање:**

Екстерно извештавање спроводи се сходно захтевима Народне банке Србије у форми и динамици која је прописана.

Извештаји се достављају Народној банци Србије.

❖ **Интерно извештавање:**

Група има успостављен систем извештавања о ризику ликвидности, који обухвата процену и анализу изложености ризику ликвидности, усклађеност са екстерним и интерним лимитима, резултате стрес тест анализе и предлог мера, као и резултате

спроведеног тестирања Плана пословања у случају настанка непредвиђених догађаја - криза ликвидности.

Подређена банка у циљу праћења изложености ризику ликвидности извештава организациони део за управљање ризицима матичне банке на дневном и месечном нивоу о изложености ризику ликвидности. Такође, према потреби спроводи се и ванредно извештавање матичне банке.

Извештаји о управљању ризиком ликвидности на нивоу Групе се достављају органима управљања матичне банке: Извршном одбору, Одбору за управљање ризицима, Одбору за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбору за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управном одбору.

➤ **Ублажавање изложености ризику ликвидности**

Ублажавање изложености ризику ликвидности врши се на следећи начин:

- ❖ усклађивањем прилива и одлива средстава према року, валути и сектору,
- ❖ утврђивањем лимита, праћењем и мерењем евентуалних одступања од истих и утврђивањем толерантних зона одступања од лимита,
- ❖ утврђивањем поступака у случајевима повећаног ризика ликвидности,
- ❖ сачињавањем планова пословања који би се применили у случају настанка кризе ликвидности.

2.4.3. Каматни ризик

Каматни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед промена каматних стопа, а Група му је изложена по основу позиција које се воде у Банкарској књизи.

Група је изложена различитим врстама каматног ризика и то:

- ❖ ризику временске неусклађености доспећа и поновног одређивања цена, који проистиче из једнаких промена каматних стопа за различите рокове доспећа,
- ❖ ризику криве приноса коме је изложена услед промене облика криве приноса,
- ❖ базном ризику, коме је изложена због разлика у периодичности, величини или смеру промена различитих референтних каматних стопа за које су везане различите категорије каматно осетљиве активе, пасиве и ванбилансних ставки са иначе сличним карактеристикама што се тиче доспећа, односно поновног одређивања цена,
- ❖ ризику опција, коме је изложена због уговорних одредаба у вези с каматно осетљивим позицијама (кредити с могућношћу превремене отплате, депозити с могућношћу превременог повлачења и др) и представља ризик опција уграђених у каматно осетљиве ставке активе и пасиве, као и у ванбилансне ставке.

➤ **Управљање каматним ризиком**

Управљање каматним ризиком обухвата:

- ❖ надзор и контролу над каматносном активом и пасивом што подразумева континуирано праћење обима и структуре каматносног активе и пасиве,
- ❖ надзор и контролу над системом каматних стопа,
- ❖ обезбеђивање ефикасног механизма прилагођавања каматних стопа тржишним кретањима и профитабилним пројектима,
- ❖ пројектовање обрачунатих прихода и расхода од камата.

Циљ управљања каматним ризиком је очување капитала и стабилности каматног прихода, уз минимизирање негативних ефеката промене каматних стопа на економску вредност капитала и финансијски резултат.

У поступку управљања каматним ризиком примењују се следећи поступци:

- ❖ статистички приступ историјске анализе остварених резултата,
- ❖ предвиђање очекиваних ефеката уз различита претпостављена кретања каматних стопа и промена обима и структуре каматносног актива и пасива,
- ❖ пројектовање очекиваног утицаја пада или пораста каматних стопа на висину нето прихода,
- ❖ предлагање мера за превазилажење евентуалног ризика.

➤ Мерење и процена каматног ризика

Мерење и процена каматног ризика се спроводи применом квантитативних и квалитативних техника.

Мерење и процена изложености каматном ризику врши се на следећи начин:

- ❖ утврђивањем покривености расхода приходима,
- ❖ *repricing* gap анализом,
- ❖ рачуно анализом,
- ❖ израчунавањем економске вредности капитала под ризиком,
- ❖ спровођењем стрес тестова,
- ❖ утврђивањем интерног капиталног захтева за каматни ризик.

Такође, приликом увођења нових производа и поверавања активности трећим лицима сагледавају се импликације наведених активности на будућу изложеност каматном ризику.

➤ Извештавање о процесу управљања каматним ризиком

❖ Интерно извештавање:

Систем извештавања о изложености каматном ризику Групе обухвата процену и анализу изложености каматном ризику, усклађеност са интерним лимитима, резултате стрес тест анализе и предлоге мера.

Подређена банка у циљу праћења изложености каматном ризику извештава организациони део за управљање ризицима матичне банке на месечном нивоу о изложености каматном ризику. Такође, према потреби спроводи се и ванредно извештавање матичне банке.

Извештаји о управљању каматним ризиком на нивоу Групе се достављају органима управљања матичне банке: Извршном одбору, Одбору за управљање ризицима, Одбору за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбору за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управном одбору.

➤ Ублажавање изложености каматном ризику

Основни начини за ублажавање изложености каматном ризику које Група примењује су:

- ❖ усклађивање средстава и обавеза према роковима доспећа или датумима поновног одређивања висине каматних стопа,
- ❖ утврђивање лимита и мерење евентуалних одступања од истих.

Матична банка и подређена банка ради ублажавања изложености каматном ризику, спроводе следеће мере и активности (појединачно и/или кумулативно):

- ❖ преиспитивање висине активних и пасивних каматних стопа,
- ❖ повећање/смањење каматно осетљиве aktive/пасиве,
- ❖ продужавање/скраћење рокова доспећа каматно осетљиве aktive/пасиве,
- ❖ промена валутне структуре делова aktive и пасиве.

2.4.4. Девизни ризик

Девизни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед промена девизног курса, а Група му је изложена по основу позиција које се воде у Банкарској књизи и Књизи трговања.

Циљ управљања девизним ризиком подразумева одржавање нивоа изложености девизном ризику у прихватљивим оквирима уз истовремено максимизирање финансијског резултата кроз заузимање позиција у постојећим и новим производима на тржишту.

➤ Управљање девизним ризиком

Управљање девизним ризиком обухвата:

- ❖ сачињавање, анализу и пројектовање девизног подбиланса,
- ❖ успостављање равнотеже девизног подбиланса у смислу одржавања стабилног и оптималног нивоа и структуре активе и пасиве изражене у девизном знаку,
- ❖ дефинисање кредитне и каматне политике у делу који се односи на девизне пласмане и девизно задуживање укључујући и позиције у динарима са валутном клаузулом,
- ❖ дефинисање начина формирања девизних курсева у зависности од циљева које треба да реализије путем девизних курсева,
- ❖ редовно дневно праћење усклађености показатеља девизног ризика са регулаторним и интерним лимитима,
- ❖ континуирано праћење кретања појединих валута и њиховог међусобног односа као и пројектовање очекиваних кретања и утицаја тих промена на финансијски резултат,
- ❖ симулирање и пројектовање обима и структуре девизног подбиланса и финансијског резултата при промени једног или више кључних параметара.

➤ Мерење и процена девизног ризика

Изложеност Групе девизном ризику мери се и процењује:

- ❖ обрачуном девизне позиције,
- ❖ обрачуном негативних курсних разлика по основу укупне нето отворене позиције,
- ❖ *gap* анализом - обрачун отворених девизних позиција,
- ❖ рацио анализом – обрачун показатеља девизног ризика,
- ❖ анализом стрес сценарија,
- ❖ утврђивањем капиталног захтева за девизни ризик,
- ❖ утврђивањем интерног капиталног захтева за девизни ризик.

Такође, приликом увођења нових производа и поверавања активности трећим лицима сагледавају се импликације наведених активности на будућу изложеност девизном ризику.

➤ Извештавање о процесу управљања девизним ризиком

❖ Екстерно извештавање:

Екстерно извештавање спроводи се сходно захтевима Народне банке Србије у форми и динамици која је прописана. Извештаји се достављају Народној банци Србије.

❖ Интерно извештавање:

Група је успоставила систем извештавања, који обухвата процену и анализу изложености девизном ризику, усклађеност са екстерним и интерним лимитима и резултате стрес тест анализе.

Подређена банка у циљу праћења изложености девизном ризику извештава организациони део за управљање ризицима матичне банке на дневном и месечном нивоу о изложености девизном ризику. Такође, према потреби спроводи се и ванредно извештавање матичне банке.

Извештаји о управљању девизним ризиком на нивоу Групе се достављају органима управљања матичне банке: Извршном одбору, Одбору за управљање ризицима, Одбору за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбору за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управном одбору.

➤ **Ублажавање изложености девизном ризику**

Група, ради ублажавања изложености девизном ризику, може да примењује следеће поступке:

- ❖ куповина/продаја одређене валуте или готовине од клијената или на тржишту,
- ❖ конверзија валуте у валуту или валуте у готовину и обрнуто,
- ❖ куповина/продаја девизних хартија од вредности динарским средствима,
- ❖ повећање/смањење динарских обавеза и потраживања са девизном клаузулом.

2.4.5. Оперативни ризик

Оперативни ризик је ризик од могућег настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед пропуста (ненамерних и намерних) у раду запослених, неодговарајућих унутрашњих процедура и процеса, неадекватног управљања информационим и другим системима, као и услед наступања непредвидивих екстерних догађаја.

Оперативни ризик укључује и:

- ❖ правни ризик који представља могућност настанка губитака услед казни и санкција проистеклих из судских спорова по основу неиспуњавања уговорних и законских обавеза, као и услед казни и санкција изречених од стране регулаторног тела,
- ❖ ризик информационог система који представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал, остваривање пословних циљева, пословање у складу с прописима и репутацију, услед неадекватног управљања информационим системом или друге слабости у том систему која негативно утиче на његову функционалност или безбедност, односно угрожава континуитет пословања финансијске институције.

➤ **Управљање оперативним ризиком**

Управљање оперативним ризиком обухвата:

- ❖ пословање у складу са добрим праксама за управљање оперативним ризиком,
- ❖ благовремено идентификовање и континуирано праћење догађаја оперативног ризика,
- ❖ минимизирање настанка догађаја оперативног ризика спровођењем мера,
- ❖ обезбеђење адекватних контрола за управљање оперативним ризиком.

➤ **Мерење и процена оперативног ризика**

Оперативни ризик Група мери и процењује на основу:

- ❖ анализе података евидентираних у базама губитака,
- ❖ анализе података добијених методом самопроцењивања,
- ❖ процене изложености на основу кључних индикатора ризика,
- ❖ процене изложености ризицима по основу увођења нових производа, услуга и активности,
- ❖ процене изложености ризицима по основу активности које је Група поверила трећим лицима,
- ❖ утврђивања капиталног захтева за оперативни ризик,
- ❖ анализе резултата спровођења стрес сценарија.

➤ Извештавање о оперативном ризику

❖ Екстерно извештавање

Екстерно извештавање спроводи се сходно захтевима Народне банке Србије у форми и динамици која је прописана.

Извештаји се достављају Народној банци Србије.

❖ Интерно извештавање:

Систем извештавања обухвата правовремено извештавање о догађајима оперативног ризика по врстама догађаја, линијама пословања, узроцима настанка, врстама последица, кључним индикаторима ризика, тренду изложености, мерама које се намеравају или јесу предузете у циљу ублажавања и ограничавања последица догађаја, као и о активностима које су поверене трећим лицима.

Подређена банка у циљу праћења изложености оперативном ризику извештава организациони део за управљање ризицима матичне банке на месечном нивоу о изложености оперативном ризику. Такође, према потреби спроводи се и ванредно извештавање матичне банке.

Извештаји о изложености оперативним ризицима се достављају Органима управљања матичне банке: Извршном одбору, Одбору за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбору за управљање ризицима, Одбору за управљање оперативним ризиком, Одбору за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управном одбору.

➤ Ублажавање изложености оперативном ризику

Ублажавање оперативног ризика подразумева:

- ❖ дефинисање лимита изложености,
- ❖ дефинисање и примену мера за ублажавање оперативних ризика,
- ❖ успостављање система физичких контрола,
- ❖ утврђивање Плана континуитета пословања (Business Continuity Plan) и Плана опоравка активности у случају катастрофа (Disaster Recovery Plan).

3. КАПИТАЛ

Капитал представља трајни извор финансирања који омогућава пословање и опстанак на дуги рок. Обрачун регулаторног капитала на нивоу Групе врши се у складу са регулативом која уређује адекватност капитала банке. Регулаторни капитал чини збир основног капитала и допунског капитала.

Елементи који се укључују у основни капитал Групе имају следеће карактеристике:

- немају одређени рок доспећа и не могу се повући;
- могу се користити за покриће губитка у току редовног пословања безусловно, у целости и без одлагања;
- подложне су могућности отказивања или ограничења у исплати дивиденди;
- власници инструмената који се укључују у основни капитал Групе имају подређено право на учешће у расподели стечајне, односно ликвидационе масе у односу на све остале повериоце и власнике других инструмената капитала у случају стечаја или ликвидације чланице Групе;
- умањени су за све потенцијалне пореске обавезе.

Укупан регулаторни капитал Групе на дан 31.12.2022. износи 26.841.373 хиљада RSD (31.12.2021. износи 25.696.183). У наставку је дата табела која приказује структуру регулаторног капитала Групе на дан 31.12.2022.

Подаци о капиталној позицији Групе (образац ПИ-КАП)

(у 000 RSD)

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Веза са ОАК*
Основни акцијски капитал: елементи			
1	Инструменти основног акцијског капитала и припадајуће емисионе премије	20.870.691	
1.1.	<i>од чега: акције и други инструменти капитала који испуњавају услове из тачке 8.ОАК</i>	13.092.322	тачка 7. став 1. одредба под 1) и тачка 8.
1.2.	<i>од чега: Припадајуће емисионе премије уз инструменте из тачке 1.1. тј. износ уплаћен изнад номиналне вредности тих инструмената</i>	7.778.369	тачка 7. став 1. одредба под 2)
2	Добит из ранијих година која није оптерећена никаквим будућим обавезама, а за коју је скупштина банке донела одлуку да ће бити распоређена у основни акцијски капитал	5.818.597	тачка 10. став 1.
3	Добит текуће године или добит из претходне године за коју скупштина банке још није донела одлуку да ће бити распоређена у основни акцијски капитал која испуњава услове из тачке 10. ст. 2. и 3. за укључивање у основни акцијски капитал	2.400.000	тачка 10. ст. 2. и 3.
4	Ревалоризационе резерве и остали нереализовани добици	2.218.060	тачка 7. став 1. одредба под 4)
5	Резерве из добити и остале резерве банке, осим резерви за опште банкарске ризике	33.104	тачка 7. став 1. одредба под 5)
6	Резерве за опште банкарске ризике	-	тачка 7. став 1. одредба под 6)
7	Учешћа без права контроле (мањинска учешћа) која се признају у основном акцијском капиталу	-	
8	Основни акцијски капитал пре регулаторних прилагођавања и одбитних ставки (збир од 1 до 7)	31.340.452	
Основни акцијски капитал: регулаторна прилагођавања и одбитне ставк			
9	Додатна прилагођавања вредности (-)	-	тачка 12. став 5.
10	Нематеријална улагања, укључујући гудвил (умањена за износ одложених пореских обавеза) (-)	1.472.029	тачка 13. став 1. одредба под 2)
11	Одложена пореска средства која зависе од будуће профитабилности банке, изузев оних која протичу из привремених разлика, умањена за повезане одложене пореске обавезе ако су испуњени услови из тачке 14. став 1. ОАК	-	тачка 13. став 1. одредба под 3)
12	Фер вредности резерви у вези са добицима или губицима по основу инструмената заштите од ризика новчаног тока за финансијске инструменте који се не вреднују по фер вредности, укључујући и пројектоване новчане токове	-	тачка 12. став 1. одредба под 1)
13	ИРБ приступ: негативан износ разлике добијен обрачуном у складу с тачком 134. ОАК (-)	-	тачка 13. став 1. одредба под 4)
14	Повећање капитала које је резултат секјуритизације изложености (-)	-	тачка 11.
15	Добици или губици по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности који су последица промене кредитне способности банке	-	тачка 12. став 1. одредба под 2)
16	Имовина у пензијском фонду са дефинисаним накнадама у билансу стања банке (-)	-	тачка 13. став 1. одредба под 5)

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Веза са ОАК*
17	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте основног акцијског капитала, укључујући и сопствене инструменте основног акцијског капитала које је банка дужна или може бити дужна да откупи на основу уговорне обавезе (-)	-	тачка 13. став 1. одредба под 6)
18	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци, а која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)	-	тачка 13. став 1. одредба под 7)
19	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања банке у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка нема значајно улагање (-)	-	тачка 13. став 1. одредба под 8)
20	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања банке у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка има значајно улагање (-)	-	тачка 13. став 1. одредба под 9)
21	Износ изложености које испуњавају услове за примену пондера ризика од 1.250 %, а које банка одлучи да одбије од основног акцијског капитала уместо да примени тај пондер	-	тачка 13. став 1. одредба под 11)
21.1.	<i>од чега: учешћа у лицима која нису лица у финансијском сектору у износу преко 10% капитала тих лица, односно учешћа која омогућавају ефективно вршење знатног утицаја на управљање правним лицем или на пословну политику тог правног лица (-)</i>	-	тачка 13. став 1. одредба под 11) алинеја прва
21.2.	<i>од чега: секјуритизоване позиције (-)</i>	-	тачка 13. став 1. одредба под 11) алинеја друга
21.3.	<i>од чега: слободне испоруке (-)</i>	-	тачка 13. став 1. одредба под 11) алинеја трећа
22	Одложена пореска средства која зависе од будуће профитабилности банке и која проистичу из привремених разлика (износ изнад 10% основног акцијског капитала банке из тачке 21. став 2, умањен за износ повезаних пореских обавеза ако су испуњени услови из тачке 14. став 1. ОАК) (-)	-	тачка 21. став 1. одредба под 1)
23	Збир одложених пореских средстава и улагања у лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање из тачке 21. став 1. ОАК, који прелази лимит из тачке 21. став 3. ОАК (-)	-	тачка 21. став 1.
23.1.	<i>од чега: Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка има значајно улагање</i>	-	тачка 21. став 1. одредба под 2)
23.2.	<i>од чега: Одложена пореска средства која проистичу из привремених разлика</i>	-	тачка 21. став 1. одредба под 1)
24	Губитак текуће и ранијих година, као и нереализовани губици (-)	2.886.233	тачка 13. став 1. одредба под 1)
25	Износ пореза у вези са елементима основног акцијског капитала који се може предвидети у време обрачуна капитала, осим ако је банка претходно кориговала износ елемената основног акцијског капитала у износу у којем ти порези смањују износ до којег се елементи основног акцијског капитала могу користити за покриће ризика или губитака (-)	-	тачка 13. став 1. одредба под 12)

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Веза са ОАК*
26	Износ за који одбитне ставке од додатног основног капитала банке премашују износ додатног основног капитала банке (-)	-	тачка 13. став 1. одредба под 10)
27	Износ потребне резерве за процењене губитке по билансној активи и ванбилансним ставкама банке	-	тачка 13. став 1. одредба под 13)
28	Укупна регулаторна прилагођавања и одбитне ставке од основног акцијског капитала (збир од 9 до 27)	4.552.098*	
29	Основни акцијски капитал (разлика између 8 и 28)	26.788.354	
	Додатни основни капитал: елементи		
30	Акције и други инструменти капитала који испуњавају услове из тачке 23. ОАК и припадајуће емисионе премије	-	тачка 22. став 1. одредбе под 1) и под 2)
31	Инструменти основног капитала издати од стране подређених друштава који се признају у додатном основном капиталу	-	
32	Додатни основни капитал пре одбитних ставки (30+31)	-	
	Додатни основни капитал: одбитне ставке		
33	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте додатног основног капитала, укључујући инструменте које је банка дужна да откупи на основу постојеће уговорне обавезе (-)	-	тачка 26. став 1. одредба под 1)
34	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)	-	тачка 26. став 1. одредба под 2)
35	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору у којима банка нема значајно улагање (-)	-	тачка 26. став 1. одредба под 3)
36	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање, искључујући позиције по основу вршења покровитељства емисије хартија од вредности које се држе пет радних дана или краће (-)	-	тачка 26. став 1. одредба под 4)
37	Износ за који одбитне ставке од допунског капитала банке премашују износ допунског капитала банке (-)	-	тачка 26. став 1. одредба под 5)
38	Укупне одбитне ставке од додатног основног капитала (збир од 33 до 37)	-	
39	Додатни основни капитал (разлика између 32 и 38)	-	
40	Основни капитал (збир 29 и 39)	26.788.354	
	Допунски капитал: елементи		
41	Акције и други инструменти допунског капитала и субординиране обавезе, који испуњавају услове из тачке 28. ОАК и припадајуће емисионе премије уз инструменте	53.019	тачка 27. став 1. одредбе под 1) и под 2)
42	Инструменти капитала издати од стране подређених друштава који се признају у допунском капиталу	-	
43	Прилагођавања за кредитни ризик која испуњавају услове за укључивање у допунски капитал	-	тачка 27. став 1. одредбе под 3) и под 4)
44	Допунски капитал пре одбитних ставки (збир од 41 до 43)	53.019	

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Веза са ОАК*
	Допунски капитал: одбитне ставке		
45	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте допунског капитала и субординиране обавезе, укључујући инструменте које је банка дужна да откупи на основу постојеће уговорне обавезе (-)	-	тачка 30. став 1. одредба под 1)
46	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте допунског капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)	-	тачка 30. став 1. одредба под 2)
47	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања у инструменте допунског капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору у којима банка нема значајно улагање (-)	-	тачка 30. став 1. одредба под 3)
48	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у инструменте додатног основног капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање, искључујући позиције по основу вршења покровитељства емисије хартија од вредности које се држе пет радних дана или краће (-)	-	тачка 30. став 1. одредба под 4)
49	Укупне одбитне ставке од допунског капитала (збир од 45 до 48)	-	
50	Допунски капитал (разлика између 44 и 49)	53.019	
51	Укупни регулаторни капитал (збир 40 и 50)	26.841.373	
52	Укупна ризична актива	169.973.211	тачка 3. став 2.
	Показатељи адекватности капитала и заштитни слојеви капитала		
53	Показатељ адекватности основног акцијског капитала банке (%)	15,76%	тачка 3. став 1. одредба под 1)
54	Показатељ адекватности основног капитала банке (%)	15,76%	тачка 3. став 1. одредба под 2)
55	Показатељ адекватности капитала банке (%)	15,79%	тачка 3. став 1. одредба под 3)
56	Укупни захтеви за заштитне слојеве капитала (%)	4,42%	тачка 433.
57	Основни акцијски капитал расположив за покриће заштитних слојева (%)	11,26%	

Подаци о основним карактеристикама финансијских инструмената који се укључују у обрачун капитала Групе (образак ПИ–ФИКАП)

Редни бр. 1.	Емитент	Банка Поштанска штедионица, акционарско друштво, Београд		Банка Поштанска штедионица, акционарско друштво, Бања Лука
	Карактеристике инструмента	Опис – акције обичне	Опис – акције преференцијалне	
1.1.	Јединствена ознака (нпр. CUSIP, ISIN или ознака Bloomberg за приватне пласмане)	RSPSBGE91948	RSPSBGE48567	KMCB-R-A
Третман у складу с прописима				
2.	Третман у складу са Одлуком о адекватности капитала банке	Инструмент основног капитала	Инструмент допунског капитала	Инструмент основног капитала
3.	Индивидуални/(пот)консолидовани/индивидуални и (пот)консолидовани ниво укључивања инструмента у капитал на нивоу групе	Индивидуални	Индивидуални	Консолидовани
4.	Тип инструмента	Обичне акције	Преференцијалне кумулативне акције	Обичне акције
5.	Износ који се признаје за потребе израчунавања регулаторног капитала (у хиљадама динара, са стањем на дан последњег извештавања)	13.092.322	53.019	-
6.	Номинална вредност инструмента	10.000,00 динара	10.000,00 динара	1.000,00 BAM
6.1.	Емисиона цена	-	-	-
6.2.	Откупна цена	-	-	-
7.	Рачуноводствена класификација	Акцијски капитал	Акцијски капитал	Акцијски капитал
8.	Датум издавања инструмента	30.08.2004.	30.08.2004.	15.09.2006.
9.	Инструмент с датумом доспећа или инструмент без датума доспећа	Без датума доспећа	Без датума доспећа	Без датума доспећа
9.1.	Иницијални датум доспећа	Без датума доспећа	Без датума доспећа	Без датума доспећа
10.	Опција откупа од стране емитента уз претходну сагласност надлежног тела	Да	Да	Не
10.1.	Први датум активирања опције откупа, условни датуми активирања опције откупа и откупна вредност	-	-	-
10.2.	Накнадни датуми активирања опције откупа (ако је применљиво)	-	-	-
	<i>Купони/дивиденде</i>			
11.	Фиксне или променљиве дивиденде/купони	Променљиве	Фиксне	Променљиве
12.	Купонска стопа и повезани индекси	-	-	-
13.	Постојање механизма обавезног отказивања дивиденде	Не	Да	Не
14.1.	Потпуно дискреционо право, делимично дискреционо право или без дискреционог права у вези с временом исплате дивиденди/купона	Потпуно дискреционо право	Потпуно дискреционо право	Потпуно дискреционо право
14.2.	Потпуно дискреционо право, делимично дискреционо право или без дискреционог права у вези са износом дивиденди/купона	Потпуно дискреционо право	Без дискреционог права	Потпуно дискреционо право
15.	Могућност повећања приноса (<i>step up</i>) или других подстицаја за откуп	Да	Не	Не
16.	Некумулативне или кумулативне дивиденде/купони	Некумулативне	Кумулативне дивиденде	Некумулативне
17.	Конвертибилан или неконвертибилан инструмент	Неконвертибилан	Неконвертибилан	Неконвертибилан
18.	Ако је конвертибилан, услови под којима може доћи до конверзије	-	-	-

Редни бр. 1.	Емитент	Банка Поштанска штедионица, акционарско друштво, Београд		Банка Поштанска штедионица, акционарско друштво, Бања Лука
	Карактеристике инструмента	Опис – акције обичне	Опис – акције преференцијалне	
19.	Ако је конвертибилан, делимично или у целости	-	-	-
20.	Ако је конвертибилан, стопа конверзије	-	-	-
21.	Ако је конвертибилан, обавезна или добровољна конверзија	-	-	-
22.	Ако је конвертибилан, инструмент у који се конвертује	-	-	-
23.	Ако је конвертибилан, емитент инструмента у који се конвертује	-	-	-
24.	Могућност смањења вредности	Да	Да	-
25.	Ако постоји могућност смањења вредности, услови под којима може доћи до смањења вредности	Законски приступ	Законски приступ	-
26.	Ако постоји могућност смањења вредности, делимично или у целости	Увек у целости	Увек у целости	-
27.	Ако постоји могућност смањења вредности, трајно или привремено	Привремено	Привремено	-
28.	Ако је смањење вредности привремено, услови поновног признавања	Одлука органа управљања услед позитивног финансијског резултата	Одлука органа управљања услед позитивног финансијског резултата	-
29.	Тип инструмента који ће се при стечају, односно ликвидацији наплатити непосредно пре наведеног инструмента	Преференцијалне кумулативне акције	-	-
30.	Неусклађене карактеристике конвертованих инструмената	-	-	-
31.	Ако постоје навести неусклађене карактеристике	-	-	-

Подаци о повезивању позиција капитала из биланса стања с позицијама из обрасца ПИ–КАП

➤ Рашчлањавање елемената у билансу стања

(у 000 RSD)

Ознака позиције	Назив позиције	Биланс стања	Референце
A	АКТИВА		
A.I	Готовина и средства код централне банке	-	
A.II	Заложена финансијска средства	-	
A.III	Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	-	
A.IV	Финансијска средства која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	-	
A.V	Финансијска средства расположива за продају	-	
A.VI	Финансијска средства која се држе до доспећа	-	
A.VII	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	-	
A.VIII	Кредити и потраживања од комитената	-	
A.IX	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	-	
A.X	Потраживања по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика	-	
A.XI	Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате	-	
	Од чега директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору	-	

Ознака позиције	Назив позиције	Биланс стања	Референце
A.XII	Инвестиције у зависна друштва	-	
	<i>Од чега директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору</i>	-	
A.XIII	Нематеријална улагања	1.473.377	део г
A.XIV	Некретнине, постројења и опрема	-	
A.XV	Инвестиционе некретнине	-	
A.XVI	Текућа пореска средства	-	
A.XVII	Одложена пореска средства	-	
A.XVIII	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	-	
A.XIX	Остала средства	-	
	<i>Од чега директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору</i>	-	
A.XX	УКУПНО АКТИВА (позиције под АОП ознакама од 0001 до 0019 у консолидованом билансу стања)	-	
P	ПАСИВА	-	
PO	ОБАВЕЗЕ	-	
PO.I	Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	-	
PO.II	Финансијске обавезе које се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	-	
PO.III	Обавезе по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика	-	
PO.IV	Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	-	
PO.V	Депозити и остале обавезе према другим комитентима	-	
PO.VI	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од	-	
PO.VII	Издате сопствене хартије од вредности и друга позајмљена средства	-	
	<i>Од чега обавезе по основу хибридних инструмената</i>	-	
PO.VIII	Субординиране обавезе	-	
	<i>Од чега субординиране обавезе које се укључују у допунски капитал банке</i>	-	
PO.IX	Резервисања	-	
PO.X	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средства пословања које се обуставља	-	
PO.XI	Текуће пореске обавезе	-	
PO.XII	Одложене пореске обавезе	1.348	део г
PO.XIII	Остале обавезе	-	
PO.XIV	УКУПНО ОБАВЕЗЕ (позиције под АОП ознакама од 0401 до 0413 у консолидованом билансу стања)	-	
	КАПИТАЛ	-	
PO.XV	Акцијски капитал	20.923.710	
	<i>Од чега номинална вредност уплаћених акција, осим преференцијалних кумулативних акција</i>	13.092.322	а
	<i>Од чега емисиона премија по основу акцијског капитала, осим преференцијалних кумулативних акција</i>	7.778.369	б
	<i>Од чега номинална вредност преференцијалних кумулативних акција</i>	53.019	ђ
	<i>Од чега емисиона премија по основу преференцијалних кумулативних акција</i>	-	
PO.XVI	Сопствене акције	-	
	<i>Од чега стечене сопствене акције банке, осим преференцијалних кумулативних акција</i>	-	

Ознака позиције	Назив позиције	Биланс стања	Референце
	<i>Од чега стечене сопствене преференцијалне кумулативне акције</i>	-	
PO.XVII	Добитак	-	
	<i>Од чега нераспоређена добит из ранијих година</i>	-	
	<i>Од чега добит из текуће године</i>	-	
PO.XVIII	Губитак		
	<i>Од чега губици из претходних година</i>		део д
	<i>Од чега губитак текуће године</i>	-	
PO.XIX	Резерве	2.251.164	
	<i>Од чега резерве из добити које представљају елемент основног капитала</i>	33.104	
	<i>Од чега остале позитивне консолидоване резерве</i>	-	
	<i>Од чега остале негативне консолидоване резерве</i>	-	
	<i>Од чега остале нето негативне ревалоризационе резерве</i>	-	
	<i>Од чега добит по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности која је остварена због промене кредитног рејтинга банке</i>	-	
	<i>Од чега позитивне ревалоризационе резерве настале по основу ефеката промене фер вредности основних средстава, хартија од вредности и осталих средстава која се, у складу с МСФИ/МРС, исказују у корист ових резерви</i>	2.218.060	в
PO.XX	Нереализовани губици	2.886.233	
	<i>Од чега нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају</i>	2.886.233	део д
PO.XXI	Учешћа без права контроле	-	
	<i>Од чега мањинска учешћа у подређеним друштвима</i>	-	
PO.XXII	УКУПНО КАПИТАЛ (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидов. биланса стања: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0	-	
PO.XXIII	УКУПАН НЕДОСТАТАК КАПИТАЛА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидов. биланса стања: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	-	
PO.XXIV	УКУПНО ПАСИВА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидованог биланса стања: 0414 + 0422 - 0423)	-	
В.П.	ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ	-	
В.П.А.	Ванбилансна актива	-	
	<i>Од чега износ акција банке узетих у залог, осим преференцијалних кумулативних акција</i>	-	
	<i>Од чега износ преференцијалних кумулативних акција банке узетих у залог</i>	-	
В.П.П.	Ванбилансна пасива	-	

➤ Повезивање позиција у рашчлањеном билансу стања и позиција у обрасцу ПИ-КАП

(у 000 RSD)			
Редни бр.	Назив позиције	Износ	Извор података у складу с референцама из претходне табеле
	Основни акцијски капитал: елементи		
1	Инструменти основног акцијског капитала и припадајуће емисионе премије	20.870.691	
1.1.	од чега: акције и други инструменти капитала који испуњавају услове из тачке 8.ОАК	13.092.322	а
1.2.	од чега: Припадајуће емисионе премије уз инструменте из тачке 1.1. тј. износ уплаћен изнад номиналне вредности тих инструмената	7.778.369	б
2	Добит из ранијих година која није оптерећена никаквим будућим обавезама, а за коју је скупштина банке донела одлуку да ће бити распоређена у основни акцијски капитал	5.818.597	
3	Добит текуће године или добит из претходне године за коју скупштина банке још није донела одлуку да ће бити распоређена у основни акцијски капитал која испуњава услове из тачке 10. ст. 2. и 3. за укључивање у основни акцијски капитал	2.400.000	
4	Ревалоризационе резерве и остали нереализовани добици	2.218.060	в
5	Резерве из добити и остале резерве банке, осим резерви за опште банкарске ризике	33.104	
6	Резерве за опште банкарске ризике	-	
7	Учешћа без права контроле (мањинска учешћа) која се признају у основном акцијском капиталу	-	
8	Основни акцијски капитал пре регулаторних прилагођавања и одбитних ставки (збир од 1 до 7)	31.340.452	
	Основни акцијски капитал: регулаторна прилагођавања и одбитне ставке		
9	Додатна прилагођавања вредности (-)	-	
10	Нематеријална улагања, укључујући гудвил (умањена за износ одложених пореских обавеза) (-)	1.472.029	г
11	Одложена пореска средства која зависе од будуће профитабилности банке, изузев оних која простику из привремених разлика, умањена за повезане одложене пореске обавезе ако су испуњени услови из тачке 14. став 1. ОАК	-	
12	Фер вредности резерви у вези са добицима или губицима по основу инструмената заштите од ризика новчаног тока за финансијске инструменте који се не вреднују по фер вредности, укључујући и пројектоване новчане токове	-	
13	ИРБ приступ: негативан износ разлике добијен обрачуном у складу с тачком 134. ОАК (-)	-	
14	Повећање капитала које је резултат секјуритизације изложености (-)	-	
15	Добици или губици по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности који су последица промене кредитне способности банке	-	
16	Имовина у пензијском фонду са дефинисаним накнадама у билансу стања банке (-)	-	
17	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте основног акцијског капитала, укључујући и сопствене инструменте основног акцијског капитала које је банка дужна или може бити дужна да откупи на основу уговорне обавезе (-)	-	
18	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци, а која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)	-	

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Извор података у складу с референцама из претходне табеле
19	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања банке у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка нема значајно улагање (-)	-	
20	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања банке у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка има значајно улагање (-)	-	
21	Износ изложености које испуњавају услове за примену пондера ризика од 1.250 %, а које банка одлучи да одбије од основног акцијског капитала уместо да примени тај пондер	-	
21.1.	<i>од чега: учешћа у лицима која нису лица у финансијском сектору у износу преко 10% капитала тих лица, односно учешћа која омогућавају ефективно вршење знатног утицаја на управљање правним лицем или на пословну политику тог правног лица (-)</i>	-	
21.2.	<i>од чега: секјуритизоване позиције (-)</i>	-	
21.3.	<i>од чега: слободне испоруке (-)</i>	-	
22	Одложена пореска средства која зависе од будуће профитабилности банке и која проистичу из привремених разлика (износ изнад 10% основног акцијског капитала банке из тачке 21. став 2, умањен за износ повезаних пореских обавеза ако су испуњени услови из тачке 14. став 1. ОАК) (-)	-	
23	Збир одложених пореских средстава и улагања у лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање из тачке 21. став 1. ОАК, који прелази лимит из тачке 21. став 3. ОАК (-)	-	
23.1.	<i>од чега: Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте основног акцијског капитала лица у финансијском сектору у којем банка има значајно улагање</i>	-	
23.2.	<i>од чега: Одложена пореска средства која проистичу из привремених разлика</i>	-	
24	Губитак текуће и ранијих година, као и нереализовани губици (-)	2.886.233	Д
25	Износ пореза у вези са елементима основног акцијског капитала који се може предвидети у време обрачуна капитала, осим ако је банка претходно кориговала износ елемената основног акцијског капитала у износу у којем ти порези смањују износ до којег се елементи основног акцијског капитала могу користити за покриће ризика или губитака (-)	-	
26	Износ за који одбитне ставке од додатног основног капитала банке премашују износ додатног основног капитала банке (-)	-	
27	Износ потребне резерве за процењене губитке по билансној активи и ванбилансним ставкама банке	-	
28	Укупна регулаторна прилагођавања и одбитне ставке од основног акцијског капитала (збир од 9 до 27)	4.552.098*	
29	Основни акцијски капитал (разлика између 8 и 28)	26.788.354	
	Додатни основни капитал: елементи		
30	Акције и други инструменти капитала који испуњавају услове из тачке 23. ОАК и припадајуће емисионе премије	-	
31	Инструменти основног капитала издати од стране подређених друштава који се признају у додатном основном капиталу	-	
32	Додатни основни капитал пре одбитних ставки (30+31)	-	
	Додатни основни капитал: одбитне ставке		

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Извор података у складу с референцама из претходне табеле
33	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте додатног основног капитала, укључујући инструменте које је банка дужна да откупи на основу постојеће уговорне обавезе (-)	-	
34	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)	-	
35	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору у којима банка нема значајно улагање (-)	-	
36	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у инструменте додатног основног капитала лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање, искључујући позиције по основу вршења покровитељства емисије хартија од вредности које се држе пет радних дана или краће (-)	-	
37	Износ за који одбитне ставке од допунског капитала банке премашују износ допунског капитала банке (-)	-	
38	Укупне одбитне ставке од додатног основног капитала (збир од 33 до 37)	-	
39	Додатни основни капитал (разлика између 32 и 38)	-	
40	Основни капитал (збир 29 и 39)	26.788.354	
	Допунски капитал: елементи		
41	Акције и други инструменти допунског капитала и субординиране обавезе, који испуњавају услове из тачке 28. ОАК и припадајуће емисионе премије уз инструменте	53.019	ђ
42	Инструменти капитала издати од стране подређених друштава који се признају у допунском капиталу	-	
43	Прилагођавања за кредитни ризик која испуњавају услове за укључивање у допунски капитал	-	
44	Допунски капитал пре одбитних ставки (збир од 41 до 43)	53.019	
	Допунски капитал: одбитне ставке		
45	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у сопствене инструменте допунског капитала и субординиране обавезе, укључујући инструменте које је банка дужна да откупи на основу постојеће уговорне обавезе (-)	-	
46	Директна, индиректна и синтетичка улагања у инструменте допунског капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору која имају узајамна улагања у банци која су извршена ради приказивања већег износа капитала банке (-)	-	
47	Применљиви износ директних, индиректних и синтетичких улагања у инструменте допунског капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору у којима банка нема значајно улагање (-)	-	
48	Директна, индиректна и синтетичка улагања банке у инструменте додатног основног капитала и субординиране обавезе лица у финансијском сектору у којима банка има значајно улагање, искључујући позиције по основу вршења покровитељства емисије хартија од вредности које се држе пет радних дана или краће (-)	-	
49	Укупне одбитне ставке од допунског капитала (збир од 45 до 48)	-	
50	Допунски капитал (разлика између 44 и 49)	53.019	
51	Укупни регулаторни капитал (збир 40 и 50)	26.841.373	
52	Укупна ризична актива	169.973.211	

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Извор података у складу с референцама из претходне табеле
	Показатељи адекватности капитала и заштитни слојеви капитала		
53	Показатељ адекватности основног акцијског капитала банке (%)	15,76%	
54	Показатељ адекватности основног капитала банке (%)	15,76%	
55	Показатељ адекватности капитала банке (%)	15,79%	
56	Укупни захтеви за заштитне слојеве капитала (%)	4,42%	
57	Основни акцијски капитал расположив за покриће заштитних слојева (%)	11,26%	

Напомена:

* На позицији под редним бројем 28. “Укупна регулаторна прилагођавања и одбитне ставке од основног акцијског капитала (збир од 9 до 27)” приказан је збир одбитних ставки основног акцијског капитала у износу од 4.552.098 хиљада RSD:

- Нереализовани губици у износу од 2.886.233 хиљада RSD – позиција 1.1.1.4.2 Обрасца КАП,
- Остала нематеријална улагања умањена за повезане одложене пореске обавезе у износу од 1.472.029 хиљада RSD – позиција 1.1.1.9 Обрасца КАП.

Бруто износ потраживања од дужника – физичког лица (осим пољопривредника и предузетника) по основу одобрених потрошачких кредита, готовинских кредита или осталих кредита (изузев кредита одобрених за куповину моторних возила) који се исказују на рачунима 102,107 и 108 , чија је уговорена рочност дужа од 2920 дана – ако су ти кредити одобрени у периоду од 01.01. до 31.12.2019. износи 69.092 хиљада RSD – позиција 1.1.1.26.1 Обрасца КАП (одбитна ставка није приказана на позицијама од 9 до 27. Обрасца ПИ-КАП).

Бруто износ потраживања од дужника – физичког лица (осим пољопривредника и предузетника) по основу одобрених потрошачких кредита, готовинских кредита или осталих кредита (изузев кредита одобрених за куповину моторних возила) који се исказују на рачунима 102,107 и 108 , чија је уговорена рочност дужа од 2555 дана – ако су ти кредити одобрени у периоду од 01.01. до 31.12.2020. износи 916 хиљада RSD – позиција 1.1.1.26.2 Обрасца КАП (одбитна ставка није приказана на позицијама од 9 до 27. Обрасца ПИ-КАП).

Бруто износ потраживања од дужника – физичког лица (осим пољопривредника и предузетника) по основу одобрених потрошачких кредита, готовинских кредита или осталих кредита (изузев кредита одобрених за куповину моторних возила) који се исказују на рачунима 102,107 и 108 , чија је уговорена рочност дужа од 2190 дана – ако су ти кредити одобрени у почев од 01.01.2021. износи 873 хиљада RSD – позиција 1.1.1.26.3 Обрасца КАП (одбитна ставка није приказана на позицијама од 9 до 27. Обрасца ПИ-КАП).

Бруто износ потраживања од дужника – физичког лица (осим пољопривредника и предузетника) по основу одобрених потрошачких кредита, готовинских кредита или осталих кредита који се исказују на рачунима 102,107 и 108 код којих је степен кредитне задужености тог дужника пре одобрења кредита био већи од процента узврђеног у складу са одлуком којом се уређује класификација билансне активе и ванбилансних ставки банке или ће тај проценат бити већи услед одобрења кредита износи 122.955 хиљада RSD – позиција 1.1.1.25 Обрасца КАП (одбитна ставка није приказана на позицијама од 9 до 27. Обрасца ПИ-КАП).

4. КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈИ И ПОСЛОВАЊЕ ГРУПЕ

Финансијски извештаји подређене банке су консолидовани методом пуне консолидације у складу са Међународним рачуноводственим стандардима, односно Међународним стандардима финансијског извештавања.

Група нема повезана лица на чије финансијске извештаје би био примењен метод пропорционалне консолидације, метод удела, нити повезаних лица искључених из консолидације због учешћа чланице групе која представља обитну ставку од капитала групе.

Не постоји разлика између извештаја сачињених за потребе контроле Групе на консолидованој основи и консолидованих финансијских извештаја сачињених у складу са Међународним рачуноводственим стандардима односно Међународним стандардима финансијског извештавања.

У претходном периоду није било, а у наредном периоду се не очекују правне нити друге сметње за благовремени пренос капитала и измиривање обавеза између матичне банке и подређене банке.

5. АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА

Укупан регулаторни капитал Групе на дан 31.12.2022.године износи 26.841.373 хиљада RSD, а капитални захтеви Групе износе 13.597.857 хиљада RSD.

Укупан интерни капитал Групе на дан 31.12.2022.године утврђен је у износу од 26.841.373 хиљада RSD, а интерни капитални захтеви Групе утврђени су у износу од 16.132.186 хиљада RSD.

Адекватност капитала Групе је прихватљивом нивоу, а вредност показатеља адекватности капитала је у складу са регулаторним критеријумима износи 15,79%, док вредност утврђена у процесу интерне процене адекватности капитала Групе износи 13,31%.

➤ Регулаторни капитални захтеви

За потребе управљања ризицима и обезбеђивања континуитета пословања Група утврђује ниво регулаторног капитала неопходног за покриће преузетих ризика, односно регулаторне капиталне захтеве за покриће кредитног ризика, девизног ризика и оперативног ризика:

- ❖ Капитални захтев за покриће кредитног ризика израчунава се применом стандардизованог приступа множењем укупне активе пондерисане кредитним ризиком са 8%, при чему укупна актива пондерисана кредитним ризиком представља збир ризичне билансне активе и ризичних ванбилансних ставки израчунатих у складу са регулативом којом се уређује адекватност капитала банке,
- ❖ Капитални захтев за девизни ризик израчунава се множењем збира укупне нето отворене девизне позиције и апсолутне вредности нето отворене позиције у злату са 8%, при чему се израчунавање нето отворене девизне позиције у злату врши у складу са регулативом која уређује адекватност капитала банке,
- ❖ Капитални захтев за оперативни ризик утврђује се применом приступа основног индикатора множењем трогодишњег просека индикатора изложености са 15%.

Подаци о укупним капиталним захтевима и показатељу адекватности капитала (образак ПИ-АКБ)

(у 000 RSD)

Редни бр.	Назив	Износ 1
I	КАПИТАЛ	26.841.373
1.	УКУПАН ОСНОВНИ АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ	26.788.354
2.	УКУПАН ДОДАТНИ ОСНОВНИ КАПИТАЛ	-
3.	УКУПАН ДОПУНСКИ КАПИТАЛ	53.019
II	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВИ	13.597.857
1.	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА КРЕДИТНИ РИЗИК, РИЗИК ДРУГЕ УГОВОРНЕ СТРАНЕ, РИЗИК СМАЊЕЊА ВРЕДНОСТИ КУПЉЕНИХ ПОТРАЖИВАЊА И РИЗИК ИЗМИРЕЊА/ИСПОРУКЕ ПО ОСНОВУ СЛОБОДНИХ ИСПОРУКА	11.488.215
1.1.	Стандардизовани приступ (СП)	11.488.215
1.1.1.	Изложености према државама и централним банкама	-
1.1.2.	Изложености према територијалним аутономијама и јединицама локалне самоуправе	516.468
1.1.3.	Изложености према јавним административним телима	52.087
1.1.4.	Изложености према међународним развојним банкама	-
1.1.5.	Изложености према међународним организацијама	-
1.1.6.	Изложености према банкама	454.812
1.1.7.	Изложености према привредним друштвима	3.426.751
1.1.8.	Изложености према физичким лицима	5.344.176
1.1.9.	Изложености обезбеђене хипотекама на непокретностима	831.837
1.1.10.	Изложености у статусу неизмирења обавеза	275.879
1.1.11.	Високоризичне изложености	-
1.1.12.	Изложености по основу покривених обвезница	-
1.1.13.	Изложености по основу секјуритизованих позиција	-
1.1.14.	Изложености према банкама и привредним друштвима са краткорочним кредитним рејтингом	-
1.1.15.	Изложености по основу улагања у отворене инвестиционе фондове	-
1.1.16.	Изложености по основу власничких улагања	48.894
1.1.17.	Остале изложености	537.312
1.2.	Приступ заснован на интерном рејтингу (IRB)	-
1.2.1.	Изложености према државама и централним банкама	-
1.2.2.	Изложености према банкама	-
1.2.3.	Изложености према привредним друштвима	-
1.2.4.	Изложености према физичким лицима	-
1.2.4.1.	од чега: Изложености према физичким лицима обезбеђене хипотекама на непокретностима	-
1.2.4.2.	од чега: Квалификоване револвинг изложености према физичким лицима	-
1.2.4.3.	од чега: Изложености према малим и средњим предузећима које су разврстана у ову класу изложености	-
1.2.5.	Изложености по основу власничких улагања	-
1.2.5.1.	Примењени приступ:	-
1.2.5.1.1.	Приступ једноставних пондера ризика	-
1.2.5.1.2.	PD/LGD приступа	-
1.2.5.1.3.	Приступ интерних модела	-
1.2.5.2.	Врсте изложености по основу власничких улагања	-
1.2.5.2.1.	Власничка улагања којима се тргује на берзи	-
1.2.5.2.2.	Власничка улагања којима се не тргује на берзи али су у довољно диверсификованим портфолијума	-
1.2.5.2.3.	Остала власничка улагања	-
1.2.5.2.4.	Власничка улагања на које банка примењује стандардизовани приступ кредитном ризику	-
1.2.6.	Изложености по основу секјуритизованих позиција	-
1.2.7.	Изложености по основу остале имовине	-

Редни бр.	Назив	Износ
		1
2	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА РИЗИК ИЗМИРЕЊА/ИСПОРУКЕ ПО ОСНОВУ НЕИЗМИРЕНИХ ТРАНСАКЦИЈА	-
3	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА ТРЖИШНЕ РИЗИКЕ	360.211
3.1.	Капитални захтеви за ценовни, девизни и робни ризик израчунат применом стандардизованих приступа	360.211
3.1.1.	Капитални захтев за ценовни ризик по основу дужничких хартија од вредности	-
	од чега капитални захтев за ценовни ризик по основу секјуритизованих позиција	-
3.1.2.	Капитални захтев за ценовни ризик по основу власничких хартија од вредности	-
3.1.3.	Додатни капитални захтев за велике изложености из књиге трговања	-
3.1.4.	Капитални захтев за девизни ризик	360.211
3.1.5.	Капитални захтев за робни ризик	-
3.2.	Капитални захтеви за ценовни, девизни и робни ризик израчунати применом приступа интерних модела	-
4	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА ОПЕРАТИВНИ РИЗИК	1.749.430
4.1.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом приступа основног индикатора	1.749.430
4.2.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом стандардизованог/алтернативног стандардизованог приступа	-
4.3.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом напредног приступа	-
III	ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ ОСНОВНОГ АКЦИЈСКОГ КАПИТАЛА (%)	15,76
IV	ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ ОСНОВНОГ КАПИТАЛА (%)	15,76
V	ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА (%)	15,79

6. ПРОЦЕС ИНТЕРНЕ ПРОЦЕНЕ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА

Група је успоставила формализован и документован процес интерне процене адекватности капитала који омогућава утврђивање и одржавање адекватног нивоа расположивог интерног капитала за покриће свих преузетих ризика, укључујући и ризике које је прописао регулатор.

Процена интерне адекватности капитала представља специфичну меру узајамне прилагођености ризичног профила Групе и нивоа капитала Групе односно меру усклађености преузетих ризика и капитала расположивог за њихово покриће.

➤ Успостављањем процеса интерне процене адекватности капитала обезбеђује се:

- ❖ Директна веза између ризичног профила и система управљања ризицима и капиталом,
- ❖ Планирање и одржавање капитала заснованог на обиму и структури преузетих ризика у оперативном пословању,
- ❖ Обезбеђивање стабилности пословања,
- ❖ Благовремено уочавање свих потенцијалних претњи и ризика и усклађивање ризичног профила и апетита за ризике са расположивим капиталом.

Процес интерне процене адекватности капитала представља кључни параметар у управљању капиталом Групе и спроводи се кроз следеће поступке:

- ❖ идентификација свих ризика којима је Група изложена или може да буде изложена,
- ❖ идентификација материјално значајних ризика,
- ❖ мерење ризика на основу квантитативних критеријума и процена ризика на основу квалитативних критеријума,
- ❖ израчунавање појединачних и укупног износа интерног капитала,

- ❖ праћење, контрола и алокација капитала,
- ❖ извештавање о интерној процени адекватности капитала.

➤ **Идентификација ризика којима је Група изложена, или може бити изложена**

Идентификација ризика подразумева све поступке и методе који се примењују у току обављања пословних активности и сврставање идентификованих ризика у одговарајућу врсту и подврсту ризика у дефинисаном Каталогу ризика.

➤ **Идентификација материјално значајних ризика**

Утврђивање материјално значајних ризика је динамички процес који подразумева прилагођавање променама у окружењу, пословној оријентацији Групе и могућност промене материјалне значајности ризика. Група најмање једном годишње процењује материјалну значајност идентификованих ризика.

У овом поступку процењује се посебно, за сваку врсту и подврсту ризика:

- ❖ могућност квантификације, односно могућност прецизног изражавања изложености ризику кроз одговарајућу нумеричку вредност,
- ❖ утврђивање материјалне значајности што подразумева следеће:
 - постојање контролних поступака у управљању конкретним ризиком,
 - анализу ефикасности управљања конкретним ризиком,
 - степен усклађености са регулаторним и интерним лимитима,
 - спровођење сценарио анализа и стрес тестова за конкретне ризике,
 - утврђивање прага материјалне значајности.

Процена материјалне значајности укључује анализу одређених параметара и поређење истих са утврђеним праговима материјалне значајности. На основу идентификације материјално значајних ризика у оквиру ризичног профила Групе, диференцирају се три групе ризика:

- ❖ материјално значајни ризици чији је утицај могуће прецизно квантификовати - су ризици које је Група спремна да преузима и за које у процесу интерне процене адекватности капитала, за сваки појединачно израчунава и обезбеђује покриће у виду одговарајућег капиталног захтева,
- ❖ материјално значајни ризици чији утицај није могуће прецизно квантификовати - су ризици које је Група спремна да преузима, а да у процесу интерне процене адекватности капитала за све њих заједно, израчунава покриће у виду додатног капиталног захтева,
- ❖ ризици који нису материјално значајни - су ризици које је Група најмање спремна да преузима и за које у процесу интерне процене адекватности капитала не израчунава покриће у виду одговарајућег интерног капиталног захтева.

➤ **Утврђивање појединачних и укупних интерних капиталних захтева**

Ове активности обухватају израчунавање износа интерних капиталних захтева за сваку подврсту и врсту материјално значајних ризика.

Група утврђује интерне капиталне захтеве за следеће врсте и подврсте ризика:

- ❖ Кредитни ризик и у оквиру њега следеће подврсте ризика:
 - Кредитни ризик клијента,
 - Кредитно - девизни ризик клијента,
 - Кредитни ризик индукован каматним ризиком,
 - Ризик наплативости потраживања.
- ❖ Ризик концентрације и у оквиру њега следеће подврсте ризика:
 - Секторска концентрација,
 - Индивидуална концентрација.

- ❖ Резидуални ризик – капитални захтев утврђује се код изложености које су покривене колатералима у виду хипотеке.
- ❖ Девизни ризик и у оквиру њега структурални девизни ризик.
- ❖ Каматног ризика и у оквиру њега базни ризик.
- ❖ Оперативни ризик - капитални захтев се не утврђује појединачно по подврстама овог ризика, већ на нивоу самог ризика.
- ❖ Група утврђује додатни интерни капитални захтев за покриће ризика који се не могу прецизно квантификовати и у том смислу представља посебан вид заштите будућег пословања од изложености таквим ризицима.

Утврђивање укупних интерних капиталних захтева врши се на следећи начин:

- ❖ израчунавају се интерни капитални захтеви за подврсте материјално значајних ризика,
- ❖ њиховим агрегирањем утврђују се појединачни интерни капитални захтеви за материјално значајне ризике,
- ❖ сабирањем интерних капиталних захтева за појединачне ризике утврђује се износ укупних интерних капиталних захтева,
- ❖ на тако уврђени износ додаје се додатни капитални захтев за ризике који се не могу квантификовати.

Праћење и контрола нивоа расположивог интерног капитала

Праћење и контрола расположивог интерног капитала представљају перманентни надзор над обимом расположивог интерног капитала и усклађеност са нивоом преузетих ризика. Ове активности обухватају:

- ❖ периодично утврђивање вредности показатеља;
- ❖ динамичку анализу вредности показатеља интерне адекватности;
- ❖ поређење показатеља интерне адекватности са регулаторним и планираним величинама;
- ❖ анализу евентуалних одступања;
- ❖ спровођење стрес тестова за материјално значајне ризике, капитал и анализу добијених резултата.

Алокација интерног капитала

Ове активности обухватају:

- ❖ алокацију на подврсте и врсте материјално значајних ризика,
- ❖ алокацију према линијама пословања.

Извештавање о процесу интерне процене адекватности

Извештавање о процесу интерне процене адекватности капитала Групе подразумева:

- ❖ извештавање надлежних органа матичне банке,
- ❖ извештавање Народне банке Србије,

и обухвата бројне квантитативне и квалитативне параметре, неопходна методолошка објашњења и анализе примењених приступа и метода и детаљан опис читавог процеса уз презентовање неопходних аката којима је сам процес дефинисан.

7. ЗАШТИТНИ СЛОЈЕВИ КАПИТАЛА

Следећи заштитни слојеви капитала примењују се у Републици Србији:

- ❖ заштитни слој за очување капитала;
- ❖ контрациклични заштитни слој капитала;
- ❖ заштитни слој капитала за системски значајне банке;
- ❖ заштитни слој капитала за структурни системски ризик.

Подаци о заштитним слојевима капитала на дан 31.12.2022:

(y 000 RSD)

Захтев за комбиновани заштитни слој капитала	4,4%	7.508.900
Заштитни слој за очување капитала	2,5% ризичне активе	4.249.330
Контрациклични заштитни слој капитала *	0%	-
Заштитни слој капитала за структурни системски ризик**	0,9% ризичне активе	1.559.838
Заштитни слој капитала за системски значајне банке***	1% ризичне активе	1.699.732

* Народна банка Србије на тромесечном нивоу обрачунава референтни показатељ на основу којег процењује потребну висину стопе контрацикличног заштитног слоја капитала за Републику Србију. На дан 31.12.2022. стопа износи 0%.

** Стопа заштитног слоја капитала за структурни системски ризик је у висини од 3% укупних девизних и девизно индексираних пласмана банке одобрених привреди и становништву у Републици Србији.

*** Одлуком о утврђивању листе системски значајних банака у Републици Србији и стопа заштитног слоја капитала за те банке од 10. јуна 2021. утврђене су системски значајне банке и стопе заштитног слоја капитала, које су ове банке у обавези да одржавају од 30. јуна 2022.

Географска расподела изложености значајних за израчунавање контрацикличног заштитног слоја капитала на дан 31.12.2022 (образац ПИ–ГР):

Редни бр.	Држава	Опште кредитне изложености	Капитални захтеви		Пондери капиталних захтева	Стопа контрацикличног заштитног слоја капитала
		Износ изложености према стандардизованом приступу	Од чега: опште кредитне изложености	Укупно		
1.	Рашчлањавање по државама					
1.1.	Босна и Херцеговина	14.845.182	648.424	648.424	6,16	0%
1.2.	Србија	234.669.491	9.871.878	9.871.878	93,84	0%
2.	Укупно	249.514.673	10.520.302	10.520.302	100,00	0%

Напомена: У складу са Методологијом за утврђивање географског положаја релевантних изложености, у изложености према Републици Србији распоређене су и изложенисти банке у иностранству које представљају мање од 2% укупног износа њених општих кредитних изложености.

8. ИЗЛОЖЕНОСТ РИЗИЦИМА И ПРИСТУПИ ЗА МЕРЕЊЕ И ПРОЦЕНУ РИЗИКА

Имајући у виду да је подређена банка постала део Групе крајем 2021. године, у наредном периоду извршиће се усклађивање система управљања ризицима са системом управљања ризицима матичне банке.

8.1. Кредитни ризик

Група користи стандардизовани приступ за мерење кредитног ризика.

8.1.1. Квалитативне информације

Дефиниција појмова потраживања у доцњи (*past due*) и обезвређених потраживања

Статус неизмиривања обавеза (default) постоји уколико се испуни било који од услова:

- дужник је у доцњи више од 90 дана по било којој обавези,
- сматра се мало вероватним да ће дужник у потпуности измити своју обавезу, не узимајући у обзир могућност реализације инструмената обезбеђења.

Ситуација у којој се сматра да је мало вероватно да ће дужник у потпуности измити своје обавезе подразумева да је идентификован неки од објективних доказа обезвређења.

Постојање објективног/их доказа обезвређења пласмана имлицира обрачун обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама у Нивоу 3.

Критеријум који указује на статус дефолта и прелазак потраживања у Ниво 3 је кашњење дуже од 90 дана за све врсте потраживања.

Поред овог критеријума, за одређене врсте потраживања на објективни доказ обезвређења могу указати и додатни критеријуми (преминуо дужник, проблематичан у моменту реструктурирања, блокада рачуна, брисан из АПР, стечај или ликвидација, промена рејтинг категорије и слично).

Опис приступа и метода који се користе за одређивање општих и специфичних прилагођавања за кредитни ризик

За потребе процеса обезвређења финансијских средстава Група је утврдила:

- ❖ начин разврставања потраживања у групе са сличним карактеристикама за потребе процене постојања значајног повећања кредитног ризика и износа очекиваних кредитних губитака;
- ❖ поступке који се примењују за процену износа обезвређења билансне активе и/или вероватног губитка по основу ванбилансних ставки;
- ❖ методе и технике за процену обезвређења на појединачној и групној основи;
- ❖ начин утврђивања кључних параметара за обрачун обезвређења;
- ❖ критеријуме за разврставање билансне активе и ванбилансних ставки према нивоима обезвређења;
- ❖ критеријуме за миграње потраживања из једног нивоа (Ниво 1, 2 и 3) обезвређења у други;
- ❖ поступке на основу којих се процењује да ли је на извештајни датум дошло до значајног повећања кредитног ризика билансне активе и ванбилансних ставки у односу на дан почетног признавања;

- ❖ моделе који се користе за мерење очекиваних кредитних губитака, укључујући и мерење износа обезвређења у случају да постоји објективан доказ о обезвређењу;
- ❖ дефиницију статуса неизмирења обавеза која се користи за потребе одређивања промена у ризику наступања статуса неизмирења обавеза у односу на дан почетног признавања билансне активе и ванбилансних ставки;
- ❖ врсту средстава обезбеђења која се користи/признаје у процесу обрачуна исправке вредности, поступак утврђивања њихове вредности и очекивани период реализације;
- ❖ обавезу документованости свих анализа, процена и обрачуна;
- ❖ овлашћења, обавезе и одговорности у том процесу.

Група примењује модел очекиваних губитака приликом процене обезвређења финансијских средстава која се вреднују по амортизованој вредности или по фер вредности преко осталог резултата (осим учешћа у капиталу), као и на уговорна средства.

Обрачунати очекивани кредитни губици представљају вероватноћом пондерисане процене кредитних губитака (тј. садашња вредност свих мањкова готовине) током очекиваног рока трајања финансијског инструмента.

На сваки извештајни датум обрачунава се исправка вредности која је једнака:

- ❖ очекиваним дванаестомесечним кредитним губицима за све финансијске инструменте код којих кредитни ризик није значајно порастао од почетног признавања (финансијска средства у Нивоу 1);
- ❖ очекиваним кредитним губицима током животног века, ако је кредитни ризик за тај финансијски инструмент значајно порастао од почетног признавања, или постоји идентификован објективан доказ обезвређења (финансијска средства у Нивоу 2, Ниову 3 и ПОЦИ).

Група месечно процењује квалитет потраживања, утврђује да ли је дошло до значајног повећања кредитног ризика или постоји објективан доказ о обезвређењу и обрачунава адекватан износ тог обезвређења. Приликом утврђивања промене нивоа кредитног ризика и алокације изложености између нивоа 1, 2 и 3 индикатор дани доцње, као један од критеријума за алокацију, се рачуна од момента када је износ потраживања постао материјално значајан.

Појединачно процењивање исправке вредности

Појединачна процену исправке вредности односно обезвређења финансијских средстава врши се за сваки појединачно значајан кредит и пласман уколико је у статусу неизмирења обавеза (доцња у материјално значајном износу дужа од 90 дана), односно уколико постоје субјективни докази о обезвређењу пласмана, на основу чега је класификован у Ниво 3.

Ниво обезвређења пласмана се утврђује на основу пројекције очекиваних новчаних токова који ће бити наплаћени по основу уговора са клијентом, узимајући у обзир нову процену финансијског стања и кредитне способности клијента, вредности колатерала, временских рокова потребних за реализацију колатерала и друго. За обрачун очекиваних губитака уведена су различита сценарија (пондерисана вероватноћом) за процењене будуће новчане токове.

Пројектовани новчани токови се дисконтују ефективном каматном стопом и свде на садашњу вредност. Упоредивањем садашње вредности очекиваних новчаних токова са номиналном вредношћу потраживања утврђује се ниво обезвређења пласмана. Индивидуална процена обезвређења пласмана се ради на месечном нивоу.

Групно процењивање исправке вредности

За потребе групне процене обезвређења финансијских средстава Група је дефинисала критеријуме за сврставање финансијских инструмената у нивое обезвређења. Нивои обезвређења (1,2,3) разликују се у зависности од степена повећања кредитног ризика од момента иницијалног признавања.

Различити нивои обезвређења имају за резултат различите начине обрачуна очекиваних кредитних губитака:

- ❖ Ниво 1 – „12-месечни“ очекивани кредитни губици,
- ❖ Нивоу 2 и 3 - “lifetime” очекивани кредитни губици.

Матична банка и подређена банка врше обрачун кључних параметара ризика (EAD, PD, LGD).

Дисконтна стопа која се у обрачуна користи је ЕКС у складу са МСФИ9 појединачног уговора.

8.1.2. Квантитативне информације

Табела 1. Укупан износ изложености разврстан према класама изложености

(у 000 RSD)

Класа изложености	31.12.2022.		31.12.2021.	
	Бруто биланс	Бруто ванбиланс	Бруто биланс	Бруто ванбиланс
Држава и централне банке	189.710.720	22.234.088	180.590.281	13.461.851
Терит. аутономије и лок. самоупр.	13.095.739	1.124.087	10.407.180	514.843
Јавна административна тела	813.840	-	974.022	-
Банке	28.094.345	1.975.493	7.163.866	1.714.720
Привредна друштва	42.676.825	15.504.785	36.141.716	20.635.867
Физичка лица	89.995.067	13.360.013	76.530.672	13.815.602
Обезбеђене хипотеком	28.538.818	163.675	29.955.239	205.780
Статус неизмирења обавеза	6.575.615	18.070.983	6.088.785	18.048.041
Власничка улагања	611.176	-	657.103	-
Остале изложености	33.715.623	302.093	36.327.715	377.327
Укупно	433.827.769	72.735.219	384.836.578	68.774.030

Напомена: рачуноводствени отпис је приказан на класи Статус неизмирења обавеза на ванбилансу

Табела 2. Географска расподела изложености према материјално значајним областима по класама изложености, као и обезвређена и потраживања у доцњи, приказана по значајним географским областима

(у 000 RSD)

Класа изложености	Регион	31.12.2022.		
		Укупна бруто изложеност	Износ обезвређених потраживања укључујући и потраживања у доцњи	Износ исправке вредности и резервисања обезвређених потраживања укључујући и потраживања у доцњи
Држава и централне банке		211.944.808	53.452.054	66.357
	Београд	197.451.121	39.944.418	44.833
	Војводина	2.020.094	1.405.193	2.838
	Остатак Србије	6.828.798	6.457.647	13.041
	Остале државе	5.644.796	5.644.796	5.645
Територијалне аутономије и локалне самоуправе		14.219.827	4.276.970	28.575
	Београд	638.744	934	44
	Војводина	1.879.076	1.609.587	2.715
	Остатак Србије	277.467	264.415	509
	Остале државе	11.424.540	2.402.034	25.306
Јавна административна тела		813.840	813.840	8.958
	Београд	10.048	10.048	547
	Остале државе	803.792	803.792	8.411
Банке		30.069.838	28.443.491	1.008
	Београд	2.057.109	541.355	557
	Војводина	25	20	12
	Остатак Србије	31	11	-
	Остале државе	28.012.673	27.902.105	438
Привредна друштва		58.181.611	48.565.632	1.021.600
	Београд	39.926.729	32.097.148	261.064
	Војводина	10.368.512	9.731.330	53.164
	Остатак Србије	2.399.384	1.446.172	64.244
	Остале државе	5.486.986	5.290.982	643.128
Физичка лица		103.355.080	94.307.130	536.753
	Београд	39.490.958	33.706.904	184.487
	Војводина	18.431.063	17.097.156	83.775
	Остатак Србије	40.580.286	38.651.118	202.964
	Остале државе	4.852.772	4.851.952	65.526
Обезбеђене хипотеком		28.702.493	15.549.107	69.352
	Београд	9.482.880	4.732.947	5.469
	Војводина	6.666.466	2.373.188	6.396
	Остатак Србије	8.876.795	4.766.621	9.044
	Остале државе	3.676.352	3.676.351	48.443
Статус неизмирења обавеза		24.646.598	6.549.020	3.482.959
	Београд	13.734.364	2.497.747	1.166.740
	Војводина	3.923.584	1.399.725	785.046
	Остатак Србије	6.513.326	2.177.587	1.154.063
	Остале државе	475.324	473.961	377.109
Власничка улагања		611.176	-	-
	Београд	38.530	-	-
	Остатак Србије	572.646	-	-
Остале изложености		34.017.716	13.246.752	5.191.766
	Београд	30.645.129	10.478.225	5.184.429
	Војводина	73.618	1.690	67
	Остатак Србије	45.544	21.930	58
	Остале државе	3.253.425	2.744.907	7.212
Укупно		506.562.988	265.203.994	10.407.329

Напомена: преглед представља укупну бруто изложеност билансних и ванбилансних ставки по материјално значајним областима, као и бруто изложеност билансних ставки код којих је извршена исправка вредности и ванбилансних ставки за које је извршено резервисање за губитке

Табела 3. Изложености код којих је извршена исправка вредности билансних позиција и резервисање за губитка по ванбилансним ставкама, по класи изложености и секторима

(у 000 RSD)

Класа изложености	Назив сектора	31.12.2022.		
		Укупна бруто изложеност	Износ обезвређених потраживања укључујући и потраживања у доцњи	Износ исправке вредности и резервисања обезвређених потраживања укључујући и потраживања у доцњи
Изложеност према државама и централним банкама		211.944.808	53.452.054	66.357
	Финансије и осигурање	49.845.299	23.487.833	5.746
	Јавни сектор	585.428	-	-
	Привредна друштва	40	40	-
	Сектор опште државе	161.514.041	29.964.181	60.611
Изложеност према територијалним аутономијама и локалним самоуправама		14.219.827	4.276.970	28.575
	Сектор опште државе	10.465.385	3.793.906	26.160
	Страна лица	3.271.377	-	-
	Јавни сектор	483.064	483.064	2.415
Изложеност према јавним административним телима		813.840	813.840	8.958
	Јавни сектор	813.840	813.840	8.958
Изложеност према банкама		30.069.838	28.443.491	1.008
	Финансије и осигурање	1.986.019	538.769	547
	Привредна друштва	1.087	1.087	20
	Страна лица	28.014.283	27.903.519	439
	Друга правна лица	68.333	-	-
	Остало	116	116	2
Изложеност према привредним друштвима		58.181.611	48.565.632	1.021.600
	Финансије и осигурање	2.116.932	2.021.237	580.320
	Јавни сектор	35.475.634	28.734.237	336.698
	Привредна друштва	11.127.613	10.364.547	74.721
	Становништво	4.141.257	2.126.894	9.579
	Сектор опште државе	5.300.006	5.300.006	19.628
	Друга правна лица	29	5	5
	Остало	20.140	18.705	649
Изложеност према физичким лицима		103.355.080	94.307.130	536.753
	Финансије и осигурање	5.438	5.439	65
	Јавна предузећа	1.684.038	1.080.453	7.449
	Привредна друштва	4.394.650	3.223.335	60.915
	Предузетници	1.111.796	970.734	14.821
	Сектор опште државе	21.360	1.360	27
	Становништво	95.629.598	88.861.901	444.035
	Други комитенти	492.639	152.267	9.220
	Остало	15.561	11.641	221
Изложености обезбеђене некретностима		28.702.493	15.549.107	69.352
	Финансије и осигурање	58.667	58.666	294
	Привредна друштва	1.952.905	1.557.897	30.765
	Предузетници	343.533	310.694	2.468
	Становништво	25.081.481	12.871.057	22.335
	Јавни сектор	1.053.032	725.496	13.376
	Сектор опште државе	187.579	-	-
	Други комитенти	25.296	25.296	114

Класа изложености	Назив сектора	31.12.2022.		
		Укупна бруто изложеност	Износ обезвређених потраживања укључујући и потраживања у доцњи	Износ исправке вредности и резервисања обезвређених потраживања укључујући и потраживања у доцњи
Изложености у статусу неизмирења обавеза		24.646.598	6.549.020	3.482.959
	Финансије и осигурање	7.464	7.464	7.412
	Јавна предузећа	158.415	149.774	16.357
	Привредна друштва	7.717.411	2.941.569	1.849.159
	Предузетници	100.530	42.270	19.485
	Сектор опште државе	921.076	358	245
	Становништво	3.698.597	3.374.921	1.585.553
	Страна лица	1.359	1.271	1.259
	Друга правна лица	12.041.746	31.393	3.489
Изложености по основу власничких улагања		611.176	-	-
	Финансије и осигурање	24.079	-	-
	Привредна друштва	2.422	-	-
	Јавни сектор	572.646	-	-
	Сектор опште државе	12.029	-	-
Остале изложености		34.017.716	13.246.752	5.191.766
	Финансије и осигурање	790.672	282.153	1.408
	Привредна друштва	42	42	2
	Предузетници	1.816	-	-
	Сектор опште државе	116.854	21.312	47
	Становништво	179.520	-	-
	Страна лица	2.789.489	2.789.489	7.417
	Друга правна лица	10.787.099	10.149.921	5.179.474
	Остало	19.352.224	3.835	3.418
Укупно		506.562.988	265.203.994	10.407.329

Напомена: преглед представља укупну бруто изложеност билансних и ванбилансних ставки по материјално значајним областима, као и бруто изложеност билансних ставки код којих је извршена исправка вредности и ванбилансних ставки за које је извршено резервисање за губитке

Табела 4. Бруто изложеност према преосталом доспећу

(у 000 RSD)

Класа изложености	до 90 дана	91 - 180 ана	181 - 365 дана	преко 1 године	Бруто изложеност
Држава и централне банке	199.701.971	3.377.041	6.715.240	2.150.556	211.944.808
Билансне ставке	179.555.569	3.148.586	6.421.137	585.428	189.710.720
Ванбилансне ставке	20.146.402	228455	294.103	1.565.128	22.234.088
Терит. аутономије и лок. само.	1.607.866	959.329	514.488	11.138.143	14.219.827
Билансне ставке	766.319	959.329	514.488	10.855.603	13.095.739
Ванбилансне ставке	841.547	-	-	282.540	1.124.087
Јавна административна тела	813.840	-	-	-	813.840
Билансне ставке	813.840	-	-	-	813.840
Ванбилансне ставке	-	-	-	-	-
Банке	30.069.838	-	-	-	30.069.838
Билансне ставке	28.094.345	-	-	-	28.094.345
Ванбилансне ставке	1.975.493	-	-	-	1.975.493
Привредна друштва	38.186.366	1.082.559	729.367	18.183.319	58.181.611
Билансне ставке	26.442.869	1.041.668	510.658	14.681.631	42.676.825
Ванбилансне ставке	11.743.497	40.891	218.709	3.501.688	15.504.785
Физичка лица	17.312.724	2.606.613	4.758.914	78.676.829	103.355.080
Билансне ставке	9.368.904	1.387.339	3.505.835	75.732.989	89.995.067
Ванбилансне ставке	7.943.820	1.219.274	1.253.079	2.943.840	13.360.013
Обезбеђене хипотеком	1.421.253	46.285	73.180	27.161.775	28.702.493
Билансне ставке	1.384.023	35.007	54.366	27.065.422	28.538.818
Ванбилансне ставке	37.230	11.278	18.814	96.353	163.675
Статус неизмирења обавеза	15.341.992	49.198	96.790	9.158.618	24.646.598
Билансне ставке	2.389.665	38.291	93.321	4.054.337	6.575.615
Ванбилансне ставке	12.952.327	10.907	3.469	5.104.281	18.070.983
Власничка улагања	611.176	-	-	-	611.176
Билансне ставке	611.176	-	-	-	611.176
Ванбилансне ставке	-	-	-	-	-
Остале изложености	33.939.931	829	7.374	69.582	34.017.716
Билансне ставке	33.709.783	829	5.010	-	33.715.623
Ванбилансне ставке	230.148	-	2.364	69.582	302.093
Укупно	339.006.957	8.121.854	12.895.353	146.538.822	506.562.988

Табела 5. Расподела изложености по гранама индустрије

(у 000 RSD)

Класа изложености	31.12.2022.		
	Укупна бруто изложеност	Нето пре техника ублажавања	Нето после техника ублажавања
Држава и централне банке	211.944.808	211.878.451	212.249.660
Терит. аутономије и лок. самоупр.	14.219.827	14.191.252	15.312.502
Јавна административна тела	813.840	804.882	660.386
Банке	30.069.838	30.068.831	30.068.831
Привредна друштва	58.181.611	57.160.010	55.797.280
Рударство	3.732.886	3.710.327	3.710.327
Електрична енергија	9.660.950	9.548.953	9.518.153
Грађевинарство	6.709.433	6.703.000	6.703.000
Трговина	9.622.594	9.529.403	9.184.716
Саобраћај	12.270.386	12.157.822	12.137.777
Некретнине	3.793.659	3.747.600	3.744.497
Остало	813.339	794.723	794.723
Физичка лица	103.355.080	102.818.327	102.191.533
Обезбеђене хипотеком	28.702.493	28.633.140	28.633.140
Статус неизмирења обавеза	24.646.598	21.163.639	21.145.591
Власничка улагања	611.176	611.176	611.176
Остале изложености	34.017.716	28.825.950	29.485.559
Укупно	506.562.988	496.155.659	496.155.659

➤ Стандардизовани приступ мерењу кредитног ризика

За потребе израчунавања капиталног захтева за кредитни ризик на нивоу Групе све изложености се распоређу у одговарајуће класе изложености, у складу са стандардизованим приступом за мерење кредитног ризика.

Група приликом одређивања пондера кредитног ризика за изложености према државама и централним банкама користи дугорочне кредитне рејтинге агенције Moody's Investor Service Ltd, према мапирању ових рејтинга у одговарајуће нивое кредитног квалитета које је извршила Народна банка Србије.

Табела 6. Класе изложености по пондерима ризика пре и након примене техника ублажавања кредитног ризика

(у 000 RSD)

Класа изложености	Пондери	31.12.2022.		
		Укупна бруто изложеност	Нето пре техника ублажавања	Нето после техника ублажавања
Држава и централне банке		211.944.808	211.878.451	212.249.660
	0%	211.944.808	211.878.451	212.249.660
Територијалне аутономије и локалне самоуправе		14.219.827	14.191.252	15.312.502
	0%	7.293.485	7.291.432	8.412.682
	20%	218.722	218.094	218.094
	100%	6.707.620	6.681.726	6.681.726
Јавна административна тела		813.840	804.882	660.386
	20%	10.050	9.503	11.630
	100%	803.790	795.379	648.756
Банке		30.069.838	30.068.831	30.068.831
	20%	30.069.838	30.068.831	30.068.831
Привредна друштва		58.181.611	57.160.010	55.797.280
	100%	58.181.611	57.160.010	55.797.280
Физичка лица		103.355.080	102.818.327	102.191.533
	75%	103.355.080	102.818.327	102.191.533
Обезбеђене хипотеком		28.702.493	28.633.140	28.633.140
	35%	25.546.538	25.516.087	25.516.087
	50%	3.155.955	3.117.053	3.117.053
Статус неизмирења обавеза		24.646.598	21.163.639	21.145.591
	100%	23.569.093	20.197.534	20.412.604
	150%	1.077.506	966.105	732.988
Власничка улагања		611.176	611.176	611.176
	100%	611.176	611.176	611.176
Остале изложености		34.017.716	28.825.950	29.485.559
	0%	20.506.298	20.497.701	21.134.164
	20%	1.652.928	1.652.921	1.676.067
	100%	11.858.490	6.675.329	6.675.329
Укупно		506.562.988	496.155.659	496.155.659

8.1.3. Технике ублажавања кредитног ризика

У циљу имплементације Базел стандарда Група је усвојила интерна акта којима су дефинисани услови за признавање и коришћење техника ублажавања кредитног ризика приликом израчунавања капиталних захтева за кредитни ризик. За потребе ублажавања кредитног ризика на нивоу Групе могу се користити подобни инструменти кредитне заштите (инструменти материјалне и нематеријалне кредитне заштите), уколико су испуњени услови за сваку врсту и инструмент кредитне заштите, на начин прописан Одлуком о адекватности капитала банке.

Уколико Група прихвати и призна финансијску имовину као подобан инструмент кредитне заштите, прилагођавање активе пондерисане кредитним ризиком врши се применом једноставног метода.

Прилагођавање активе применом техника ублажавања кредитног ризика на дан 31.12.2022. извршено је у укупном износу од 2.154.195 хиљада RSD у највећем делу у класи изложености привредних друштава (1.362.730 хиљада RSD) и физичких лица (626.794 хиљада RSD).

Група, у поступку оцене кредитног захтева, паралелно са оценом кредитне способности клијената процењује и инструменте обезбеђења које прихвата у циљу елиминисања/ смањења губитка у случају неизмирења обавеза по кредитима. Прибављени инструменти обезбеђења не умањују ризик неизмирења обавеза дужника.

Да би инструмент обезбеђења био прихватљив за треба да задовољи следеће опште услове:

- ❖ постојање валидног правног основа - правни основ обезбеђења мора увек бити документован, како би наплата могла да се изврши у складу са важећим прописима;
- ❖ реализација и могућност реализације - неопходно је да је инструмент обезбеђења могуће реализовати односно наплатити у разумном року (утрживост), односно остварити у новчаним средствима, а у складу са важећим прописима;
- ❖ повезаност (корелација) - не сме постојати висок степен корелације између вредности инструмента обезбеђења и кредитне способности дужника.

У циљу смањења кредитног ризика на нивоу Групе се:

- ❖ прибављају одговарајући инструменти наплате потраживања;
- ❖ прибављају одговарајућа реална средства обезбеђења;
- ❖ уговара јемства правних или физичких лица;
- ❖ врши осигурање потраживања.

Акtima на нивоу Групе су дефинисани прихватљиви инструменти обезбеђења по категоријама ризичности клијената. Инструменти обезбеђења који се на нивоу Групе уобичајено користе:

- ❖ заложно право на непокретним стварима – хипотека;
- ❖ заложно право на покретним стварима и правима;
- ❖ заложно право на хартијама од вредности;
- ❖ заложно право на потраживањима;
- ❖ наменски орочени депозити;
- ❖ гаранције државе (апропријације-позиције у републичком буџету; гарантне шеме; закључци Владе Србије и др.);
- ❖ јемства.

Инструменти обезбеђења морају бити приложени у форми која обезбеђује правну ваљаност за њихово потенцијално активирање. За вредновање некретнина Група користи процене независних проценитеља.

Праћење вредности инструмената обезбеђења врши се периодично, у зависности од врсте обезбеђења, тржишних услова и сл. Најдужи рок за поновну процену примљеног инструмента у облику имовине је три године.

Приликом процене вредности инструмента обезбеђења у облику имовине узима се у обзир и висина трошкова активирања инструмента обезбеђења (административни, судски, посреднички), као и могућност смањења вредности инструмента (принудна продаја итд.). Група је интерним актима утврдила ближе критеријуме за процену очекиваних износа наплате реализацијом инструмента обезбеђења (тзв. hair cut).

8.2. Ризик ликвидности

➤ Извори настанка ризика ликвидности и учесталост мерења ризика

Извори настанка ризика ликвидности могу бити:

- ❖ повлачење постојећих извора финансирања, односно немогућности прибављања нових извора финансирања,
- ❖ отежано претварање имовине у ликвидна средства због поремећаја на тржишту,
- ❖ нестабилност и неадекватна диверсификованост извора финансирања,
- ❖ нередовно и неадекватно планирање прилива и одлива укупних новчаних средстава као и прилива и одлива по појединим валутама и сл.

➤ Начин мерења и процене изложености ризику ликвидности

Ризик ликвидности Група мери и процењује:

- ❖ израчунавањем показатеља ликвидности,,
- ❖ праћењем нето токова готовине,
- ❖ праћењем индикатора раног упозорења пораста изложености ризику ликвидности,
- ❖ *gap* анализом,
- ❖ рацио анализом,
- ❖ анализом стрес сценарија.

8.3. Каматни ризик

➤ Извори каматног ризика и учесталост мерења ризика

Извори каматног ризика могу бити:

- ❖ недовољно флексибилна каматна политика,
- ❖ неусклађеност рочне, валутне и секторске структуре каматносног актива и пасива,
- ❖ нередовно и неадекватно праћење и анализа кретања каматних стопа на тржишту и свих елемената који утичу на висину каматних стопа као што су расположиви ниво и структура извора средстава, висина референтне стопе Народне банке Србије, кретање нивоа цена и курса динара, тражња за одређеним банкарским производима и сл,
- ❖ нередовно и неадекватно праћење и анализа каматносног актива и пасива у смислу утврђивања одговарајућих односа позиција у оквиру актива, пасива и ванбилансних ставки у корелацији са каматним стопама и стопама накнада и сл;
- ❖ Промене општег нивоа цена (стопа инфлације).

Група врши континуиран и активан надзор и контролу над каматносном активом и пасивом и истовремени надзор над системом каматних стопа и обезбеђивањем ефикасног механизма њиховог прилагођавања тржишним кретањима и профитабилним пројектима. Надлежни организациони делови за управљање ризицима матичне банке и подређене банке мере и процењују каматни ризик месечно, квартално и годишње а по потреби и чешће, и о томе извештава надлежне органе.

➤ Основне претпоставке за мерење, односно процену изложености каматном ризику

За потребе адекватног мерења степена изложености каматном ризику, Надлежни организациони делови за управљање ризицима матичне банке и подређене банке анализирају неусклађеност каматних стопа користећи следеће компоненте билансне активе и пасиве и ванбилансних ставки:

- ❖ каматносна средства (кредити, купљене дужничке хартије од вредности, пласмани код других банака и други каматносни финансијски инструменти);
- ❖ каматносне обавезе (депозити банака и клијената, издате дужничке хартије од вредности и друге каматносне обавезе).

У складу са структуром позиција у Банкарској књизи и природом каматно осетљивих ставки, моделирање процеса мерења изложености каматном ризику заснива се на следећим претпоставкама:

- ❖ подаци су доступни правовремено и у одговарајућој форми;
- ❖ финансијски инструменти исказани су по амортизованој вредности, фер вредности кроз остали резултат и фер вредности кроз биланс успеха;
- ❖ каматно осетљиве позиције биланса распоређене су према критеријуму доспећа у тринаест временских сегмената;
- ❖ инструменти са фиксном каматном стопом распоређују се према преосталом року доспећа;
- ❖ инструменти са променљивом каматном стопом распоређују се према преосталом року доспећа до момента поновног утврђивања цена, односно према уговореном доспећу, с обзиром да динамика усклађивања променљивих каматних стопа није унапред позната јер зависи од динамике промене референтних стопа за које је везана;
- ❖ позиције у страним валутама прерачунавају се у динаре по средњем курсу Народне банке Србије;
- ❖ позиције са уграђеним опцијама распоређују се према уговореном датуму доспећа,
- ❖ пројекција новчаних токова врши се без укључивања ефеката евентуалних превремених отплата кредита или повлачења депозита;
- ❖ позиције без уговорене рочности укључују се у временски сегмент са најкраћим роком доспећа.

Претпоставке су дефинисане на основу уважавања реалног и историјског кретања и стања следећих значајних параметара:

- ❖ структуре позиција у Банкарској књизи у којој доминирају једноставни финансијски инструменти (углавном кредити и депозити),
- ❖ обима каматносна активе и пасиве.

8.4. Девизни ризик

➤ Извори настанка девизног ризика и учесталост мерења ризика

Извори настанка девизног ризика могу бити:

- ❖ промене девизних курсева у међусобним односима валута које се налазе у девизном портфолију,
- ❖ промена структуре средстава и обавеза у свакој валути, појединачно и укупно, као и њихове међусобне усклађености,
- ❖ куповина и продаја девиза за свој рачун и/или за рачун клијента.

Кључне валуте које могу бити извори изложености Групе девизном ризику су EUR, USD, CHF и позиције у динарима чија се вредност усклађује према курсу EUR. Мерење

девизног ризика, у смислу квантификовања изложености, обухвата дневно мерење и ограничавање отворених позиција у односу на важећу регулативу и дефинисане лимите.

➤ Начин мерења и процене изложености девизном ризику

Изложеност Групе девизном ризику мери се и процењује:

- ❖ обрачуном девизне позиције,
- ❖ обрачуном негативних курсних разлика по основу укупне нето отворене позиције,
- ❖ *gap* анализом – обрачун отворених девизних позиција,
- ❖ рацио анализом – обрачун показатеља девизног ризика,
- ❖ анализом стрес сценарија,
- ❖ утврђивањем капиталног захтева за девизни ризик,
- ❖ утврђивањем интерног капиталног захтева за девизни ризик.

8.5. Оперативни ризик

➤ Одабрани приступ за мерење капиталног захтева за оперативни ризик

За израчунавање капиталног захтева за покриће оперативног ризика Група се определила за примену приступа основног индикатора.

9. ПОКАЗАТЕЉ ЛЕВЕРИЦА

Левериц, као мера ризика и његовог могућег негативног утицаја на капитал Групе у условима неизвесности и високог финансијског ризика, има за циљ да спречи прогресивно нарушавање односа величине капитала Групе и величине њене изложености ризику, а да при том буде транспарентан, једноставан за примену и да буде кредибилна допунска мера захтевима за капиталом.

Показатељ леверица у контексту Базела III се дефинише као однос између основног капитала и укупне изложености Групе.

Показатељ леверица на дан 31.12.2022. износи:

(у 000 RSD)

Укупна билансна изложеност*	Основни капитал	Показатељ леверица
430.700.191	26.788.354	6,22%

* Укупан износ изложености обрачунат у складу са Методологијом Народне банке Србије за обрачун левериц показатеља

10. ИЗЛОЖЕНОСТИ ПО ОСНОВУ ВЛАСНИЧКИХ УЛАГАЊА У БАНКАРСКОЈ КЊИЗИ

Група на дан 31.12.2022. има учешће у капиталу других правних лица која нису стечена из стратешких разлога и која представљају дугорочна улагања без намере да се продају у кратком временском периоду.

Власничка улагања, односно учешћа у капиталу других правних лица, иницијално се признају по набавној вредности.

На дан билансирања власничка улагања за које постоји активно тржиште вреднују се по њиховој фер вредности (тржишна вредност на дан билансирања), док се власничка улагања за које не постоји активно тржиште вреднују по набавној вредности.

Власничка улагања за која постоји активно тржиште:

(y 000 RSD)

Учешћа у капиталу	
Банке и друге финансијске организације	-
Остала правна лица	572.646
Исправка вредности	-
УКУПНО	572.646

Власничка улагања за која не постоји активно тржиште:

(y 000 RSD)

Учешћа у капиталу	
Банке и друге финансијске организације	2.614.740
Остала правна лица	14.451
Исправка вредности	-
УКУПНО	2.629.191

На дан 31.12.2022. укупан нереализовани губитак износио је 478.014 хиљада RSD и укључен је у обрачун основног капитала.

ИЗВРШНИ ОДБОР БАНКЕ

Бранкица Тинтор, члан

мр Бојан Кекић, председник

